Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 47 (8037). ● 11 март, 1983 йил ● ЖУМА ● Баҳоси 3 тийин

16 апрель-Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги

БЕШ ЙИЛЛИК ФОНДИГА

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатининг кўп минг кишилик коллективи москваликлар ташаббусига қўшилиб, 16 апрель куни ўтказиладиган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида фаол қатнашишга қарор қилди. Корхонада шанбаликка ҳозирлик кўриш ҳамда уни ўтказиш бўйича штаб тузилди. Дастлабки маълумотларга кўра Қизил шанбаликда 12,5 минг тўқимачи иштирок этади.

Шу куни бош корхона ҳамда унинг филиалларида минглаб ишчилар ўз станоклари ёнида меҳнат қиладилар. Қолган ходимлар эса корхона территориясини тартибга келтириш, ариқларни тозалаш билан банд бўладилар. Смена давомида 620 минг метр тайёр газлама ишлаб чиқарилади. Бундан ташқари 1,5 миллион та ғалтак ип, 45 тонна калава, 350 минг метр хом сурп тайёрланади. Қизил шанбалик куни 680 минг сўмлик ялпи маҳсулот чиқарилади, беш йиллик фондига 35 минг сўм ўтказилади.

СМЕНАДА 1,5—2 ҲИССА

«ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» Чиноз район бирлашмаси ишчи-хизматчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган қизил шанбаликка қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Меҳнат байрамида бирлашманинг 300 га яқин ишчиси фаол қатнашади. Шу куни қатор техника воситалари сифатли ремонтдан чиқарилади. Хўжаликлардан жорий ремонт учун келтирилган қишлоқ хўжалиги машиналари қайта тикланиб, буюртмачиларга жўнатилади.

Бирлашма ишчи-хизматчилари асосий иш жойларида меҳнат қилишдан ташқари корхона территориясини тартибга келтириш ҳамда кўкаламзорлаштиришга алоҳида эътибор берадилар.

А. ТИЛОВОВ.

РЕДАКЦИЯ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ

Совет журналистлари, ишчи ва қишлоқ мухбирлари зўр ижодий ғайрат билан меҳнат қилиб, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажаришга ўз ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар. Ишлаб чиқариш самарадорлиги, маҳсулот сифатини ошириш, меҳнат, давлат, партия интизомини мустаҳкамлаш масалалари ҳозир газеталарнинг саҳифаларида, радио эшиттиришларида ва телевидение кўрсатувларида катта ўрин олиб турибди. Матбуот талабчанлик, ишчанлик, уюшқоқлик вазиятини меҳнат коллективларида қарор топтиришга кўмаклашмоқда. Хўжалик механизмини ва бошқарувни такомиллаштириш йўллари тўғрисида, ленинча раҳбарлик услубини эгаллаш ҳақида кўпроқ катта-катта принципиал материаллар уюштирила бошлади.

Мамлакат журналистлари, меҳнаткашларининг Пленум қарорларига лаббай деб жавоб бериши натижасида юзага келган мана шу сезиларли ўзгаришлар матбуот органларининг экономикани интенсивлаш, СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажариш вазифаларини ҳал этиш йўлидаги умумхалқ курашини ёритиш соҳасидаги узоқ муддатли ва кўп қиррали ишининг бошланиши, илк нуқтасигина эканлиги шубҳасиз. Марказий, республика ва маҳаллий нашрларнинг редакциялари янада мураккаб ижодий вазифаларни ҳал этишлари, матбуот сўзининг таъсирчанлигини оширишга сабот билан ҳаракат қилишлари лозим. Бунда редакция коллективларининг сиёсий ўзаги бўлмиш бошланғич партия ташкилотлари сафарбар этувчи куч бўлиб майдонга чиқишлари керак.

Партия ташкилотларининг газета ва журналларда босиладиган, радио ва телевидение орқали эшиттириладиган мақола ва хабарлар сифатига, умуман ижодий коллективнинг турмушига таъсир ўтказиш имкониятлари жуда кенг. Шу имкониятлардан моҳирона фойдаланиш, коммунистларнинг бутун куч-ғайратини асосий, белгиловчи масалаларга қаратиш керак. Совет журналистикаси — ижтимоий-сиёсий фаолиятининг муҳим ва масъулиятли тури, партиявий ишнинг таркибий қисмидир. Партия матбуот ёрдами билан, матбуот орқали меҳнаткашларнинг тобора янги-янги қатламларини умумдавлат ишлари ва режаларига жалб этади, уларнинг ташаббускорлиги ва ижодкорлигини ривожлантиради. Редакциялар партия ташкилотларининг мана шундан келиб чиқадиган бош вазифаси эса журналист кадрларни топширилган иш учун масъулиятни сезиш, ўзига нисбатан талабчанлик руҳида тарбиялашдан, матбуот ходимларини ғоявий чиниқтиришдан иборат.

Редакция турмушининг ҳамма проблемаларига коммунистлар доимо эътибор беришлари керак. Айтайлик, баъзи нашрларда тежамкорлик, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришда тартиб ўрнатиш сингари социалистик экономиканинг энг муҳим мавзуларига кампаниячилик билан ёндошиш ҳоллари ҳамон тугатилган эмас. Айрим редакциялар кўзга ташланадиган сарлавҳалар, рубрикалар, дабдабали «шапкалар» ёрдамида бирор бир масалани «қамраб олиш»га, қандайдир «иллатларга» «ўт очишга» аввалгидек ҳаддан ташқари зўр куч билан интилмоқдалар. Кўпгина мақола ва хабарлар мазмунининг чуқурлиги, тушунарли бўлиши, аниқлиги, марокли шаклда баён этилиши ҳақида баъзан ғамхўрлик қилинмаяпти. Бундай аҳвол дабдабабозлик, сафсатабозликка ўхшаб кетади, шу сабабли редакцияларнинг партия ташкилотлари, коммунистлар бу ҳолларга муроса қилиб туролмайдилар. Редакция коллективларининг иш услуби КПСС Марказий Комитетининг «Труд» газетасининг иши тўғрисида»ги ва «Адабий-бадиий журналларнинг коммунистик қурилиш практикаси билан ижодий алоқалари ҳақида»ги қарорларида баён этилган талабларга мос келишига, чинакам ижодий услуб бўлишига интилмоқ керак.

Журналист кадрларни тўғри жойлаштиришга кўмаклашиш, коллективларда талабчанлик муҳитини кучайтириш, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан биридир. Коммунистлар мақола ва хабарларни тайёрлашда партиявий принципиаллик, омилкорлик намунасини кўрсатишлари, ўз касбдошларига актуал проблемаларни атрофлича таҳлил этишда, камчиликларни тугатиш учун, ўн биринчи беш йиллик режаларини муваффақиятли амалга ошириш учун партиявий дадиллик ва эҳтирос билан курашишда кўмаклашишлари муҳимдир.

Ҳар бир ходим партия журналисти деган юксак номга, муносиб бўлишига ҳаракат қилиш — ҳар бир редакция коммунистларининг энг зарур вазифасидир. Ҳар бир нашрнинг ходими матбуот сўзи орқали бошқа кишиларни тарбиялар экан, ўзи ҳам бутун хулқ—атворида бенуқсон бўлиши керак. Шу муносабат билан В. И. Ленининг: «Сиз — партия газетасининг ходими эканингизни унутмангиз ва атрофингиздагиларнинг унутишига йўл қўймангиз, мана шунга эҳтиёт бўлингиз», деган сўзларини яна бир бор эслатиш ўринлидир.

Редакцияларнинг партия ташкилотлари ходимларнинг ҳам сиёсий, ҳам профессионал ўқишини ташкил этадилар ва бу ишга бошчилик қиладилар. Ишлаб чиқариш кечгашларида, назарий семинарларда эришилган натижаларни муҳокама қилиш учун ҳам, редакция ишларига зарур тузатишларни ўз вақтида киритиш учун ҳам, баҳслашиш учун ҳам имконият бор. Ижодий гурунгга қатнашиш учун матбуот активлари жалб этилаётган, газетхонлар ва журналхонларнинг конференциялари мунтазам равишда ўтказилиб турган, матбуот мақолалари хусусида келган хатлар, одамлар билдирган фикрлар таҳлил қилинаётган жойларда тўғри иш тутилмоқда. Ижодий масалаларни, коммунистларнинг уставдаги вазифаларни қандай бажараётганлиги, ғоявий ва профессионал ўсиши ҳақидаги ҳисоботларини партия йиғилишларида тез-тез муҳокама қилиб туриш лозим. Редактор тематик йўналишларни, газета кампанияларини ишлаб чиқиш чоғида коллектив фикрининг кучига нақадар моҳирона таяниши редакция коллективида яхши ижодий вазиятни вужудга келтиришни кўп жиҳатдан белгилаб беради.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари партия ташкилотларининг ишига, уларнинг сафларини мустаҳкамлашга партия комитетлари алоҳида эътибор беришлари керак. Редакцияларнинг коммунистларига матбуот материалларининг чуқурлиги ва таъсирчанлигига эришишда ёрдам бериш, журналист кадрларнинг ғоявий чиниқишига ва ўз маҳоратини оширишга кўмаклашиш зарур. Москва шаҳридаги Красная Пресня район партия комитетининг тажрибаси диққатга сазовордир. Район территориясида 11 та газета, журнал, китоб нашриётининг редакцияси жойлашган, райком уларнинг партия ташкилотларини доимо диққат марказида тутади. Бюро мажлисларида ҳисобот тинглаш, тажрибани баҳам кўриш, секретарларнинг суҳбатларини уюштириш—партия ташкилотларига раҳбарлик қилишнинг мана шу ва бошқа формалари ижобий натижалар бермоқда.

Ҳозирги босқичда бошланғич партия ташкилотларининг редакциялар ишидаги роли анча ортмоқда. Бундан буён ҳам уларнинг мақола ва хабарлар ғоявий-сиёсий савиясига таъсирини кучайтириш, коммунистик қурилишда ва оммани тарбиялашда партиямизнинг жанговар ёрдамчиси бўлмиш матбуот материалларининг самарадорлигини ошириш лозим.

[«ПРАВДА» газетасининг 10 мартдаги бош мақоласи].

ЧОРВАЧИЛИКНИ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ —ЗАРБДОР МАСАЛА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

10 мартда Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумининг «КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида 1983—1985 йилларда республикада чорвачиликни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорини бажариш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Совет кишилари, — деди ўртоқ М. М. Мусахонов, — КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини ўзларининг жонажон иши сифатида қабул қилдилар. Мамлакатимиз меҳнаткашлари Пленум қарорларини тўла-тўкис маъқуллар эканлар, партиямиз ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг партия XXVI съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш, коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш бўйича амалий фаолиятини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Тошкент области меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорларига жавобан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқида, шунингдек Москва станоксозлари билан учрашувида баён этилган қоида ва хулосаларга амал қилиб, Ватанимиз социал-иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшишга интилмоқдалар.

Область меҳнаткашлари 1983 йил ва ўн биринчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ мусобақага қўшилиб, юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар ва белгиланган марраларни эгаллаш учун ғайрат билан меҳнат қилаётирлар.

Саноат корхоналари коллективлари ўтган икки ой мобайнида планга қўшимча 11,4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Ишлаб чиқариш ҳажми пландаги 3,1 ўрнига 4,8 процентга ортди. Товар маҳсулотини кўпайтиришнинг қарийб 70 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Қурувчилар йил бошидан бери 140 миллион сўмлик капитал маблағларни ўзлаштирдилар. 90 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. 32 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди. Бу кўрсаткичлар бўйича ўсиш суръатлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4 процентдан 6 процентга ортди.

Транспорт, алоқа, фан, маданият, савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш ҳамда халқ хўжалиги бошқа соҳалари икки ойликни яхши якунладилар.

Партия комитетлари, совет, хўжалик органлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳар тарафлама доимий ёрдамига таяниб, коммунистлар, барча меҳнаткашларни мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга сафарбар этиш бўйича катта иш олиб бормоқдалар.

Область деҳқонлари ва чорвадорлари ноқулай об-ҳаво шароитлари туфайли рўй берган қийинчиликларга қарамай, давлатга барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш бўйича ўн биринчи беш йилликнинг икки йили топшириқларини муваффақиятли бажардилар. Планга қўшимча равишда 104 минг тонна пахта, 41 минг тонна дон, 370 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка, 505 тонна пилла, 14,7 минг тонна сут, 3,6 минг тонна гўшт, 5 миллион дона тухум тайёрланди.

Умуман ўн биринчи беш йиллик планларини бажариш ва ошириб бажариш учун яхши замин тайёрланди. Биз эришилган натижаларга, агросаноат комплекси ходимларининг билим ва маҳоратларига, кадрларимизнинг бой тажрибаси ва ташкилотчилик санъатига таяниб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришда бундан буён ҳам янги, янада юксак марраларни эгаллаш учун куч-ғайратини кучайтиришимиз лозим.

Пахта етиштиришни муттасил кўпайтириб бориш область меҳнаткашларининг энг биринчи галдаги ватанпарварлик ва интернационал бурчи бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади. Айни пайтда биз ялпи пахта ҳосилини кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш билан биргаликда илгаригидек дон, картошка, мева-сабзавот ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни жадал суръатларда кўпайтириб борамиз.

Ўз аҳамияти бўйича пахтачилик, ғаллачилик, мева-сабзавотчилик қатори биринчи ўринда турадиган чорвачиликни янада жадал ривожлантиришни таъминлаш область агросаноат комплекси олдида турган энг асосий вазифалардан биридир. Бу тармоқни муттасил юксалтириш масалалари КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг доимий диққат-эътиборида туради. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1983 йил 8 февралда бўлиб ўтган IX Пленумида 1983-1985 йилларда республикада чорвачиликни янада ривожлантириш бўйича тадбирларнинг муҳокама қилинганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг областдаги Оржоникидзе, Тошкент, Янгийўл, Бекобод ва Бўка районларида бўлган пайтларида билдирган кўрсатмаларини муваффақиятли ҳаётга тадбиқ этиш область партия ташкилотининг вазифасидир. Чорвачиликни юксалтириш, аҳолининг гўшт ва сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тезроқ қондириш учун умумхалқ юришини эълон қилиш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV Пленумидан ўтган йиллар даврида чорвачиликни ривожлантириш масалалари доимо область партия ташкилотининг диққат марказида бўлди. Бу масалалар область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари пленумлари ва бюроларида, колхоз ва совхозлар коммунистларининг йиғилишларида мунтазам муҳокама этилиб борди. Чорвачиликнинг моддий-техника базасини ривожлантириш, чорвачилик юритиш маданиятини ошириш, тармоқни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш бўйича комплекс тадбирлар амалга оширилди. Буларнинг ҳаммаси ижобий натижалар берди. 1982 йилда колхозлар ва давлат хўжаликлари гўшт етиштиришни 1979 йилга нисбатан 23,3 минг тоннага (18 процентга) оширдилар. Қорамоллар бош сони 30,3 мингтага (17 процентга), шу жумладан сигирлар 7,1 минг бошга (13 процентга), чўчқалар икки бараварга, яъни 109,2 мингтага кўпайди. Моллар маҳсулдорлиги ортди. Ҳар бир сигирдан 3474 килограммдан (272 килограмм кўп) сут соғиб олинди. Гўшт учун топширилган қорамолларнинг ўртача тирик вазни 429 килограммни (22 килограмм кўп), чўчқаларники 113 килограммни (11 килограмм кўп) ташкил этди. Бу кўрсаткичлар бўйича область Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1979 йилда бўлиб ўтган XIV пленумида белгиланган марралардан ўзиб кетди.

Бекобод, Бўка, Тошкент, Калинин ва Пискент районлари чорвадорлари, айниқса, яхши натижаларга эришиб, область ютуғига салмоқли ҳиссаларини қўшдилар.

Бироқ, чорвачиликдаги аҳволни танқидий, шу куннинг талаблари нуқтаи назаридан баҳолаш керак. Уч йил мобайнида гўшт етиштириш 42 процентга (19,9 минг тоннага), тухум етиштириш 13 процентга (36,6 миллион донага) кўпайган бўлса ҳам область бу маҳсулотлар турлари бўйича тадбирларда белгиланган ўсиш суръатларига эриша олмади.

Бунинг сабаби шундаки, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Паркент, Ўрта Чирчиқ районларининг кўпгина хўжаликлари раҳбарлари, мутахассислари, партия комитетлари чорвачиликни ривожлантириш бўйича ўзлари белгилаган тадбирларни бажариш учун етарлича ташкилотчилик ишлари олиб бормадилар ва гўшт, сут, тухум етиштириш бўйича кўзланган ўсиш суръатларига эриша олмадилар.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область ва район агросаноат бирлашмалари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми позицияларида туриб хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, партия ташкилотларига қишлоқ хўжалигининг бу ҳаётий муҳим соҳасидаги ишларнинг аҳволи учун талабчанликни оширишлари зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX Пленуми тасдиқлаган тадбирларга биноан ўн биринчи беш йиллик охирига бориб область хўжаликларининг барча категорияларида гўшт етиштиришни 123 минг тоннага етказиш ёки 1982 йилга нисбатан 45 процентга, сут етиштиришни 499 минг тоннага ёки 39 процентга, тухум етиштиришни 710 миллион донага ёки деярли 1,5 бараварга кўпайтириш керак.

Қўйилган вазифаларни ҳал этиш учун бутун область партия ташкилоти катта, аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда иш олиб бориши лозим. КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг кундалик ёрдамига таянган ҳолда ҳар бир колхоз, совхоз, комплекс резерв ва имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланиш керак. Партия ташкилотлари, совет, касаба союз, комсомол ва қишлоқ хўжалик органлари, область барча меҳнаткашларининг куч-ғайрати ана шунга қаратилиши лозим.

Гўшт етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш чорвачиликни ривожлантиришда биринчи галдаги вазифадир. Уни муваффақиятли ҳал этиш энг аввало моллар бош сонини муттасил кўпайтириб боришга, қорамолчиликни интенсивлашни оширишга боғлиқдир. Бу соҳада кўпгина ишлар қилинган.

Ҳозирги пайтда областда ҳар юз гектар шартли ҳайдаладиган майдонга 63 та қорамол, шу жумладан 19 та сигир тўғри келади. Гўшт учун давлатга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 429 килограммдан етди. Калинин ва Тошкент районларида энг юқори кўрсаткичларга эришилди. Бу районларда ҳар юз гектар шартли ҳайдаладиган майдонга 102 ва 108 бошдан қорамол, шу жумладан 33 ва 39 бошдан сигир тўғри келади. Гўшт учун топширилган қорамолнинг ўртача тирик вазни эса 526 ва 460 килограммни ташкил этди. Калинин райони хўжаликлари 1982 йилда ҳар юз бош сигирдан 96 тадан бузоқ олдилар.

Аммо Бекобод, Ўрта Чирчиқ, Бўка, Оққўрғон районлари колхоз ва совхозларида ҳар юз гектар шартли ҳайдаладиган ерга 33 тадан 41 тагача қорамол тўғри келади. Бу областнинг ўртача кўрсаткичларидан 30—35 процент камдир.

(Давоми 2-бетда).

ОБЛАСТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

КЕЧА

ЭКИБ БЎЛДИЛАР

● ОҲАНГАРОН районидаги «Олмалиқ» совхози деҳқонлари баҳорги дала ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Барча техника воситалари далага олиб чиқилган. Совхоз ишчилари баҳорнинг қулай дақиқаларидан омилкорлик билан фойдаланиб, картошка, карам, пиёз, лавлаги экишни қизитиб юбордилар. Кечаги кунга қадар 30 гектардан ортиқ ерга картошка, беш гектарга эртаки карам, шунча майдонга пиёз ва икки гектар ерга ош лавлаги экилди. Хўжалик меҳнаткашлари бу йил 700 тонна картошка, 1351 тонна сабзавот етиштириш мажбуриятини олишган.

А. НАВРЎЗОВ.

МАШИНАЛАР МУБОРАК

● ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ленинизм» колхози аъзолари Анорбой Ўжовов, Ўрол Сексенбоев ва Мирзабек Ўролбоевга «Москвич» енгил автомашиналарининг калитлари тантанали суръатда топширилди.

Колхоз коллективи ўтган йили 1130 гектар ерининг ҳар гектаридан 42 центнердан «оқ олтин» ҳосили олган эди. Бу ҳосилни етиштиришда колхозчи А. Ўжовов, сувчи М. Ўролбоев, транспорт трактори ҳайдовчиси Ў. Сексенбоев муносиб ҳисса қўшдилар. Бу илғорлар «Москвич» енгил автомашинаси билан мукофотландилар.

Ҳозирги кунда колхозда баҳорги чигит экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриляпти.

ШАРОИТ ЯХШИЛАНДИ

● ЯНГИБОЗОР кооператорларининг тикув цехи янги корпусга кўчиб ўтганига кўп бўлгани йўқ. Лекин замонавий бинога жойлашган бу корхона чеварлари қисқа вақт ичида сифатли маҳсулотлар етказиб беришга киришдилар. Ишчилар меҳнат шароитининг яхшиланиши эса меҳнат унумдорлигини сезиларли даражада юксалтиришга олиб келди.

Айни кунларда цех тикувчилари янги хил маҳсулотларни тайёрлашни ўзлаштирмоқдалар. Йил охиригача бу ерда 1 миллион 225 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб бериш мўлжалланмоқда.

КЕЧА

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ АСОСИДА

ЖИЗЗАХ, 10 март. (ЎзТАГ). Чорвачиликни янада ривожлантириш, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш Жиззах область коммунистлари, барча меҳнаткашлари фаолиятининг энг асосий йўналишларидан биридир. Областда гўшт, сут, тухум етиштиришни кескин кўпайтириш учун жуда катта имкониятлар бор. Область партия комитетининг бугун Жиззахда бўлиб ўтган пленуми қатнашчиларининг нутқларида шу фикр таъкидланди. Пленумда область партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумининг қарорлари асосида 1983—1985 йилларда чорвачиликни янада ривожлантириш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинди. Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Х. А. Шоғазатов доклад қилди.

Жиззах областида беш йиллик охиригача чорва туёғини ва паррандаларни анча кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш белгиланганлиги пленумда уқтириб ўтилди. Гўшт етиштиришни 56 процент, сут етиштиришни 40 процент, тухум етиштиришни 65 процент кўпайтиришга эришиш лозим. Шу юксак марраларни эгаллаш учун чорвачиликни индустриялашга асосий эътибор бериш, ажратилган капитал маблағдан самаралироқ фойдаланиш, тармоқни ихтисослаштириш ва марказлаштириш изига тезроқ кўчириш, наслчилик ва селекция ишини яхшилаш зарур.

Барча мавжуд резервларни ишга солиш, шу тариқа чорвачиликни ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш бош вазифалардан бири эканини нотиқлар уқтириб ўтишди. Аввало чорва моллар, айниқса сигирлар туёғини кўпайтириш, подани урчитиб кўпайтиришни йўлга қўйиш, бузоқларни сақлаб қолиш ва яхши боқиб ўстириш учун зарур чораларни кўриш лозим. Область колхоз ва совхозларида ҳар юз гектар экинзор ҳисобига чорва туёғини кўпайтириш керак.

Пленумда гўштбоп чорвачиликни янада ривожлантириш масаласи ўткир қилиб қўйилди. Кейинги йилларда областда гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган совхозларнинг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш учун бирталай иш қилинганини нотиқлар уқтириб ўтишди. Бироқ, кўпгина хўжаликларда чорва молларнинг ҳар кунги семириши кўрсаткичлари паст ва яхши семиртирмай гўштга топшириб юборилмоқда. Ишни чорва моллар маҳсулдорлигини кескин кўпайтирадиган тарзда ташкил этиш зарур.

Пленумда уқтириб ўтилганидек, областнинг кўпгина хўжаликларида қўйчиликни ривожлантириш учун яхши имкониятлар бор. Табиий яйловларнинг мавжудлиги областдаги қўйлар туёғини бир миллион бошга, қўй гўшти етиштиришни эса 15—16 минг тоннага етказиш имконини беради. Чорвачиликнинг бошқа тармоқларида, айниқса чўчқачилик ва паррандачиликда ҳам маҳсулот етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервлари бор. Чўчқачилик комплексларини, Жиззах бройлер фабрикасини тезроқ қуриши, барча чорвачилик объектларини реконструкция қилиш ва кенгайтиришни иш манфаатлари талаб қилмоқда.

Областнинг барча районлари ва шаҳарларида корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи чорвачилик хўжаликларини бутун чоралар билан ривожлантириш керак. Далачилик бригадаларида молни сўқимга боқиш каби маҳсулот етиштиришни кўпайтириш резервини ҳам унутмаслик керак. Аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида чорвачиликни жадал ривожлантириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қилиш керак. Қишлоқдаги ҳар бир хонадонда сигир, қўй, паррандалар, қуёнлар бўлсин, шундагина аҳолининг шахсий хўжаликлари ўзининг гўшт, сут, тухумга бўлган эҳтиёжларини қондирибгина қолмай, анчагина миқдордаги чорвачилик маҳсулотини давлатга сотиши ҳам мумкин бўлади.

Ем-хашак базаси чорвачиликни ривожлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Областда ем-хашак етиштиришнинг даражаси ҳали чорвачилик эҳтиёжларига мувофиқ эмаслигини, бир қанча районларда суғориладиган ерлардан етарли равишда самарали фойдаланилмаётганини, ем-хашак экинлари ҳосилдорлиги тўғрисида дуруст ғамхўрлик қилинмаётганини нотиқлар таъкидлаб ўтишди. Бултур область хўжаликларида гектар бошига олинган пичан республиканинг илғор хўжаликларида олинганидан 1,5—2 баравар кам бўлди. Ем-хашак етиштиришга муносабатни тубдан ўзгартириш, экинзорлар структурасини яхшилаш, хашаки экинларни такрор, аралаштириб ва бошқа экинлар ораларига экишни кенг жорий қилиш, озуқабоп илдиз мевалар етиштиришни кўпайтириш лозим. Ем-хашак етиштиришни индустриал технологияга ўтказиш — муҳим вазифадир. Ем-хашак етиштиришга ихтисослаштирилган бригадаларнинг ишини нарядсиз система асосида уюштириш керак.

Пленум қатнашчилари қўриқ Жиззах областининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари ўн биринчи беш йиллик планларини барвақт бажариш учун бошланган социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларига жавобан меҳнатда янги ютуқларга эришадилар, деб ишонч билдирдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов пленумда катта нутқ сўзлади.

ЧОРВАЧИЛИКНИ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ — ЗАРБДОР МАСАЛА

(Боши 1-бетда).

Ўтган йили Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ ва Бўка районларида ҳар юз бош сигир ва ғунажиндан 80 тадан ҳам кам бузоқ олинди. Бўстонлиқ, Паркент, Оҳангарон районлари хўжаликларида давлатга гўшт учун топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 354—369 килограммдани ташкил этди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область ва район агросаноат бирлашмалари, уларнинг Советлари, хўжаликларнинг партия ташкилотлари бу камчиликларни тезда бартараф этиш чораларини кўришлари, хўжалик ва комплекслар раҳбарлари, мутахассисларининг, чорвачилик фермалари мудирлари ва бригада бошлиқларининг қорамоллар бош сонини тўла сақлаш учун шахсий масъулиятларини оширишлари керак.

Сунъий урчитиш ишларини янада юқори даражага кўтариш, сигир ва ғунажинларнинг қиср қолишини иложи борича камайтириш, уларнинг ҳар юз бошидан камида 85—90 тадан бузоқ олиш лозим.

1985 йилда ҳар бир хўжаликда 100 гектар шартли ҳайдаладиган майдонга камида 70 бош қорамол, шу жумладан 23 бош сигир тўғри келишига эришиш зарур.

Икки йил ичида давлатга гўшт учун топшириладиган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазнини камида 450 килограммга етказиш, ҳамма жойда қорамолни бўрдоқига боқишни ташкил этиш, ҳар бош қорамол ҳисобига йилига 120 килограммдан гўшт етиштиришга эришиш керак.

Гўшт ресурсларини кўпайтиришда қўйчилик имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш лозим. Аммо бу тармоқни ривожлантиришга ҳали ҳамма жойда ҳам етарлича эътибор берилмаяпти. Қўйларнинг анчагина қисмини хўжалик ички эҳтиёжларига ишлатиш ҳоллари учраб турибди. Бунинг оқибатида областда қўйлар бош сони ортмаяпти. Оҳангарон районида қўйлар бош сони 1980 йилга нисбатан 15 процентга, Паркент районида 10, Бўстонлиқ районида 6 процентга камайиб кетди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область ва район агросаноат бирлашмалари бундай ҳол учун раҳбарларга талабчанликни кучайтиришлари, хўжаликларга мазкур тармоқни жадал ривожлантиришда ёрдам кўрсатишлари керак. 1985 йилда колхозлар ва давлат хўжаликларидаги қўйлар бош сони 460 мингтага, отарлардаги совлиқлар салмоғини 50—60 процентга етказиш зарур.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш суръатларини оширишда чўчқачилик ва паррандачилик муҳим роль ўйнаши керак.

Областимизда чўчқалар бош сони 1979 йилга нисбатан икки баравардан ҳам кўпроққа, чўчқа гўшти етиштириш 30 процентга кўпайди. Биз бундан буён ҳам колхоз ва совхозларда чўчқалар бош сонини кўпайтириш имкониятларидан самарали фойдаланишимиз лозим.

Лекин асосий диққат-эътибор «Узглавживпром»нинг ихтисослаштирилган чўчқачилик комплекслари ишини яхшилашга қаратилиши керак. Уларнинг ҳозирги кунлардаги хўжалик фаолияти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми қарорларидан келиб чиқадиган талабларга жавоб бермайди. 1982 йилда «Ғаллақудуқ» ва «Сергели» саноат комплексларида пландагидан 4,8 минг тонна кам гўшт етиштирилди.

Паррандачилик фабрикалари ишида жиддий камчиликлар мавжуддир. Улар ўтган йили белгиланганидан 1,2 минг тонна гўшт ва 32 миллион дона тухум кам етиштиришди. Паррандачилик фабрикалари раҳбарлари ва мутахассислари қисқа вақт ичида аҳволни тузатишлари керак.

Шу билан бир қаторда Оҳангарон, Ғалаба, Оржоникидзе, Калинин, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл районлари партия комитетлари ва бу районлар ижроия комитетлари саноат комплекслари ва паррандачилик фабрикалари иши устидан назоратни кучайтиришлари, уларга ҳар тарафлама ёрдам кўрсатишлари, раҳбарларга талабчанликни оширишлари, намунали зоотехник ва ветеринария-санитария тартиби ўрнатилиши, чўчқалар ва паррандаларни парвариш қилиш, боқиш технологиясига қатъий риоя қилиниши, улар сонини тўла сақлаб қолинишини таъминлаш учун зарур тадбирларни амалга ошириш бўйича масъулиятларини оширишлари керак. Биз Қишлоқ хўжалиги, Қишлоқ қурилиши министрликлари, «Узглавживпром» ва «Узптицепром» мавжуд камчиликларни тезлик билан бартараф этиш учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб умид қиламиз.

Шунингдек, апрель ойи охиригача барча хўжаликларда паррандачилик фермалари ташкил этиш, уларнинг ҳар бирида 10—20 мингтадан парранда бўлиши учун зарур чораларни кўриш лозим.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришга саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва бошқа ташкилотлар ёрдамчи хўжаликлари сезиларли ҳисса қўшишлари керак. КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кўрсатмаларига мувофиқ областда бу соҳада катта иш қилинди. Ҳозир 582 та ёрдамчи хўжалик ташкил этилган. Уларнинг сони 1980 йилга нисбатан беш бараварга кўпайди. Ўтган йили ёрдамчи хўжаликларда 3 минг тоннага яқин гўшт, 2 миллион донадан кўпроқ тухум етиштирилиб, меҳнаткашлар дастурхонига тортиқ қилинди. Уларда 4400 бош қорамол, 12,6 мингта қўй ва эчки, деярли 69 мингта чўчқа, 124 мингтадан кўпроқ парранда бор.

Янгийўл шаҳар партия ташкилоти, айниқса, юқори натижаларга эришди. Бу ердаги ҳар бир корхона, ташкилот ўз ёрдамчи хўжалигига эга. Шаҳарда ҳар бир ишловчи ҳисобига йилига 30 килограммдан гўшт етиштириляпти. Тошкент ва Чирчиқ шаҳарлари, Тошкент ва Чиноз районлари, Пахта тозалаш саноати, Геология министрликлари, қатор бошқа идоралар корхона ва ташкилотларидаги ёрдамчи хўжаликларда чорвачилик жадал ривожлантириляпти.

Аммо Озиқ-овқат саноати министрлигининг Тошкент области ва шаҳрида жойлашган 20 та корхонасидан ҳозиргача фақат 8 тасида ёрдамчи хўжалик ташкил этилган, холос. Мебель саноати министрлигининг 7 корхонасидан бирортасида ҳам ёрдамчи хўжалик ташкил этилмаган.

«Союзмашхлопководство» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Союзузбекгазпром», «Главташкентстрой» ташкилотларида амалда ҳали ёрдамчи хўжалик ташкил қилишга ҳам киришилмаган.

Ҳалигача ўз ёрдамчи хўжаликларига эга бўлмаган йирик саноат корхоналари орасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номидаги тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташкентхлеб» бирлашмаси, «Тошкент» мебель бирлашмаси, «Узбексельмаш», «Ташсельмаш», «Ташхимсельмаш» заводлари ва қатор бошқа корхоналар бор.

Яна шуни ёдда тутиш керакки, ёрдамчи хўжалик учун бино қуриш ишнинг бир қисми, холосдир. Бу биноларни чорва моллари билан тўлдириш ва тезроқ маҳсулот етиштиришга эришиш керак. Аммо Ангрен шаҳри ёрдамчи хўжаликларидаги биноларда 3 мингта чўчқа ва 61 мингта парранда боқиладиган жойлар бўш турибди. Бекобод шаҳрида ташкил этилган ёрдамчи чўчқачилик комплекси қувватининг фақат 34 процентидан фойдаланиляпти.

Шаҳар ва район партия комитетлари, хўжалик раҳбарлари шу йилнинг ўзида областдаги ҳар бир корхона, ташкилотда чорва моллари ва парранда парвариш қилишга эришишлари, қурилган бинолар чорва моллари ва парранда билан тўлдирилиши учун барча чораларни кўришлари ва яқин икки йил ичида ёрдамчи хўжаликларда ҳар бир ишловчи ҳисобига 25—30 килограммдан гўшт етиштирилишини таъминлашлари зарур.

Колхозчилар, совхоз ишчилари ва хизматчиларининг шахсий хўжаликлари озиқ-овқат ресурсларини тўлдиришнинг яна бир муҳим манбаидир.

Кўрилган чоралар туфайли кейинги уч йил ичида аҳоли шахсий хўжаликларидаги қорамоллар 20 минг бошга, шу жумладан сигирлар 9,5 минг бошга, қўйлар 27 мингтага кўпайди. Уларда гўшт, сут, тухум етиштириш анча ортди. Район партия комитетлари, район ва маҳаллий советлар ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органлари, колхоз, совхозлар раҳбарлари аҳолидан эҳтиёждан ортиқча маҳсулотларни харид қилиб олишни яхшилаш бўйича ишларни бундан буён ҳам аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда олиб боришлари, қишлоқда яшовчи ҳар бир оила хонадонида мол ва парранда бўлишига ёрдам кўрсатишлари лозим.

Далачилик бригадаларидаги ёрдамчи чорвачилик хўжаликларини ҳам бутун чоралар билан ривожлантириш, уларга семиртириш учун бузоқ ва жўжалар олишда ёрдам кўрсатиш, емхашак жамғариш учун транспорт ва техника, қорамол ва паррандаларни боқишга, бостирмалар ва оддий бинолар қуришга материаллар ажратиб бериш керак.

Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумида белгилаб берилган вазифаларни сўзсиз бажариш учун гўшт етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги бошқа мавжуд резервларни қидириб топишимиз ва улардан тўла-тўкис фойдаланишимиз, областимиз меҳнаткашларининг эҳтиёжларини тезроқ ва тўлароқ қондиришимиз лозим.

Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда балиқчилик хўжаликлари ҳам муҳим роль ўйнайди. 1982 йилда улар балиқ етиштиришни 1980 йилга нисбатан 14 процентга кўпайтирдилар ва 82,5 минг центнер балиқ реализация қилдилар. Бу республикада етиштирилган умумий балиқ миқдорининг 41 процентга яқинини ташкил этади.

Беш йиллик охиригача биз балиқ етиштиришни 111 минг центнерга етказишимиз керак. Бунга эришиш учун балиқчилик хўжаликлари мавжуд ҳавзалардан тўлароқ ва самаралироқ фойдаланишлари, балиқнинг янги турларини боқишни тезроқ йўлга қўйишлари, сунъий ҳавзаларнинг ҳар бир гектаридан олинадиган балиқ миқдорини кўпайтиришлари керак. Колхоз ва совхозларда ҳам балиқчиликни кескин ривожлантириш учун зарур чоралар кўрилиши лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми олдимизга аҳолининг сут ва сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондиришдек муҳим вазифани қўйди. Ўтган йили область колхозлари ва давлат хўжаликлари 182 минг тонна сут етиштирдилар. Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут миқдори бўйича областимиз мамлакатда иккинчи ўринни эгаллаб турибди. 201 та колхоз ва совхозда ҳозир сутчилик фермалари бор. Улардан 131 тасида ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган сут 3 минг килограммдан ортиқроқни ташкил этди. 58 хўжаликда эса ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинган сут 3,5—4 минг килограммга етди.

Коммунистик ва Калинин районларида ҳар бош сигирдан 4 минг килограммдан ошириб сут соғиб олиняпти. «Чиноз» наслчилик совхоз техникуми, Янгийўл районидаги «Коммунизм», Калинин районидаги «Москва», Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозлари каби илғор хўжаликларда ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сут миқдори 4800—5000 килограммга етди.

Пленум кўриб чиққан тадбирларда 1985 йилга бориб колхозлар ва давлат хўжаликларида сут етиштиришни 1982 йилга нисбатан 47 процент кўпайтириш белгиланган.

Бунга эришмоқ учун энг аввало сигирлар сонини кўпайтириш лозим бўлади. Бу соҳада бизда катта имкониятлар бор. Ҳозирча 49 та колхоз ва совхозда 200 тадан сигир бор, холос. Бўка, Бекобод районларидаги подаларда сигирлар салмоғи 30 процентдан ошмайди. Ҳар бир хўжаликда кам деганда 400 тадан сигир боқиш, подадаги улар салмоғини 40—45 процентга етказиш асосий вазифа қилиб қўйилмоғи керак.

Бунинг учун барча имкониятларга эгамиз. Область колхоз ва совхозлари ўзларида бузоқ олишни кўпайтириш йўли билан сигирлар сонини йил сайин ўстириб боришлари мумкин. Ўтган йили хўжаликлардаги мавжуд 15 мингта икки ёшдан каттароқ бузоқларнинг атиги 9,5 минги ёки 61 проценти кўчирилди холос. Ғалаба, Оққўрғон, Бўка районларида бузоқларнинг 49—53 проценти кўчирилган. Подаларни кенгайтириш ишларини тубдан яхшилаш, бу соҳада колхозлар ва давлат хўжаликлари раҳбарлари, мутахассислар, ферма мудирларининг сигирлар бош сонини сақлаб қолишдаги масъулиятини ошириш, ғунажинлар парваришини яхшилаш устидан назоратни кучайтириш, бузоқчилик хўжалиги имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш керак. Ҳозирча бу соҳадаги аҳвол талаб даражасида эмас.

Сутчиликни ривожлантиришда сигирлардан соғиб олинаётган сутни кўпайтириш, сигирлар зотини яхшилаш ҳам муҳим роль ўйнайди. Ҳозирча бир қатор хўжаликларда молларни боқиш технологияси бузилмоқда, наслчилик ишлари паст даражададир. 66 та колхоз ва совхозда ҳар бир сигирдан 3 минг килограммдан камроқ, 14 та хўжаликда эса 2 минг килограммдан камроқ сут олинаяпти. Бир қатор хўжаликлар сут соғиб олишни кўпайтиришда ҳамон бир жойда депсиниб турибдилар, ҳатто баъзилари сут соғиб олишни камайтириб ҳам юборган. Масалан, Чиноз районидаги Киров номли колхозда ўтган йили ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут 1981 йилга нисбатан 269 килограммга камайиб кетган. Шундай аҳволни Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхозида ҳам кўриш мумкин. Ўтган йили хўжаликдаги сигирларнинг ҳар биридан 2532 килограммдан сут соғиб олинди. Бу 1981 йилдагига нисбатан 120 килограмм камдир.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, агросаноат бирлашмалари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари сутчилик чорвачилиги маҳсулдорлигини ошириш йўлидаги камчиликларни тезроқ бартараф этишнинг таъсирчан чораларини кўришлари керак. Наслчилик ишларини намунали йўлга қўйиш, сигирларни сақлаш ва парвариш қилишни юксак даражада ташкил этиш масалалари билан конкрет тарзда шуғулланиш лозим. Қолоқ хўжаликларга айниқса кўпроқ эътибор бериш зарур. Улар йил сайин ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 250—300 килограммдан кўпайтириб борсинлар. Шунда беш йилликнинг охирига бориб ҳар бир сигирдан ўртача 3000 килограммдан сут соғиб олиш мумкин бўлади.

Чорвачиликни жадал ривожлантириш бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қўйган масъулиятли вазифаларни бажаришда мустаҳкам озуқа базасини яратиш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Партия, совет, хўжалик органлари колхоз ва совхозлар озуқа базасини ривожлантириш йўлида кўп ишларни қилдилар. Шунинг натижасида обҳаво ноқулай келган ўтган йилги шароитда ҳам ҳар гектар суғориладиган майдондан 7,7 тонна озуқа бирлиги, умумий ҳисобда эса 768 минг тонна озуқа олинди, озуқа етиштиришнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш йўлида қатор тадбирлар амалга оширилди. Ҳозирги пайтда 180 та хўжалик юксак механизациялашган озуқани қайта ишлаш ва озуқа аралашмаси тайёрлаш цехларига эга.

Шунга қарамай ҳали ҳам айрим жойларда чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга ҳамон эътиборсизлик билан қараб келиняпти. Буни чорва қишлови давридаги нуқсонлар ҳам кўрсатди.

Район партия комитетлари томонидан назорат ва талабчанликнинг бўшашиб кетганлиги натижасида айрим хўжалик раҳбарлари давлат интизомини бузмоқдалар, озуқа экинлари экиш планларини бажармаяптилар, экинлар ҳосилдорлигини ошириш чораларини кўрмаяптилар.

Областдаги 15 та райондан фақат Оққўрғон, Бўка ва Калинин районлари силос бостириш планларини бажардилар, холос. Кўпгина хўжаликлар ва районлар чорвачиликнинг дағал хашакка бўлган эҳтиёжини таъминламадилар. Айниқса, Оҳангарон районида оғир аҳвол вужудга келди. Бу ерда 1983 йилнинг ўтган икки ойи мобайнида 1982 йилнинг шу даврига нисбатан сут соғиб олиш 15 процент (235 тонна) камайиб кетди. Давлатга топширилган қорамолларнинг тирик вазни 7 килограммга пасайиб, 344 килограммни ташкил этди.

Ғалаба районида шу давр ичида сут топшириш 9 процент (216 тонна), молларнинг ўртача тирик вазни 53 килограммга камайиб кетди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари белгиланган тадбирлар бўйича 1983—1985 йилларга мўлжалланган озуқа етиштиришни ривожлантириш программасининг сўзсиз бажарилишини таъминлашлари керак.

Район партия комитетлари, халқ контроли органлари текширувлар самарадорлигини оширишлари, озуқа экинлари экиш планларини бажармаган хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларига нисбатан қатъий чораларни кўришлари лозим. Ҳар гектар ердан 200 центнердан беда, 600 центнер ва ундан ҳам кўпроқ маккажўхори кўк массаси, илдиз мева озуқа олиш учун курашни ҳар томонлама кенг қулоч ёйдириш керак.

Маккажўхори ҳосили етиштиришни кўпайтириш, ҳар гектар майдондан 100 центнердан дон олиш, бошоқли экинлар, айниқса арпа етиштиришни кўпайтириш, сервитамин экинлар майдонини кенгайтириш, ўт уни тайёрлашга кўпроқ эътибор бериш, чорвачиликни фойдали оқсиллар ва аралаш озуқаларга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш йўлида барча имкониятлардан кенгроқ фойдаланиш муҳимдир. Айниқса, суғориладиган ерлардан фойдаланиш коэффициентини ўстиришга алоҳида аҳамият бериш керак. Оралиқ экинлари, озуқа экинларини қўшиб экиш ва такрор ҳосил олиш устида қайғуриш керак.

Озуқа сифатига алоҳида эътибор бериш лозим. Айниқса, ҳосилни йиғиштириб олиш ва тайёрлаш технологиясини янада такомиллаштириш зарур. Шу билан бирга дағал хашак сақланадиган айвонлар, ўт уни учун омборлар, илдиз мева экинлар ҳосили сақланадиган махсус жойлар тайёрлаш, силос ва сенаж бостириладиган хандақлар қуришга эътиборни қаратиш керак.

Озуқа етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгиланган программани бажариш учун озуқа экинлари уруғчилигини янада яхшилаш талаб этилади. Бу соҳада рўйи-рост айтиш мумкинки, айрим район ва хўжаликлар уруғ етиштириш билан мутлақо шуғулланмаяптилар. Улар четдан ким уруғ бераркан деб кутиб ётибдилар. Бу билан чорвачиликни сифатли озуқага бўлган эҳтиёжини таъминлаш мумкинми, ахир.

Биз уруғ етиштириш билан бу йил жиддий шуғулланишимиз керак. Ҳар бир хўжалик беда, озуқа лавлагиси, рапс, перко каби озуқа экинлари уруғи олиш учун зарур майдонлар ажратишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети талаблари асосида бу йил озуқа етиштирадиган мустақил тармоқ ажратиш бўйича ишларни ниҳоясига етказишимиз, бу соҳадаги ишларни ихтисослашган бригадаларга жамлашимиз лозим бўлади. Озуқа тайёрловчи бригадаларда ишлаётган бригадирлар, колхозчилар, совхоз ишчиларини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантиришда ишнинг пировард натижасига, озуқа тайёрлаш плани, топшириғи ва сифатига қараш керак. Бу тартибни колхоз ва совхозлар агрономия хизмати раҳбарлари ва мутахассислари ўртасида ҳам жорий этиш лозим.

Ўзбекистон Компартияси IX пленуми белгилаган программани бажармоқ учун чорвачилик моддий техника базасини тезкорлик билан ривожлантириш талаб этилади. 1983—1985 йилларда 15 мингдан ортиқ қорамол, 35 минг чўчқа, 67 минг қўй, 1 миллионта паррандани сақлаш, 11,4 миллион бройлерни парваришлаш учун зарур қувватларни ишга тушириш кўзда тутилган. Бу объектларни қуриш учун ишчи ва моддий техника ресурсларини жамлаш, қурилиш-монтаж ишлари бўйича белгиланган топшириқларнинг қатъий бажарилишига эришиш муҳим вазифадир.

Лекин ўтган икки ойда Ўрта Чирчиқ районидаги, Тошкент бройлер фабрикасининг ишга тушириладиган муҳим объектларида, «Ғаллақудуқ» наслчилик ферма комплексида қурилиш-монтаж ишлари планлари 67 ва 87 процент бажарилганлигини қандай баҳолаш мумкин. «Узптицепром», «Узглавживпром», область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси, республика қишлоқ қурилиши министрлигининг 23-трести, «Узгоскомводстрой»нинг «Ташводстрой» трести, «Ташоблколхозстрой» трести бу объектлардаги қурилиш ва монтаж ишларини тезлаштириш бўйича зарур тадбирларни кўришлари керак. Район партия комитетлари, партия комитетлари қурилиш ишлари устидан қаттиқ партиявий назорат ўрнатишлари, объектларни барвақт ва сифатли қуриб битказилишини таъминлаш учун мусобақани кенг қулоч ёйдиришлари зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларини муваффақиятли бажариш учун ташкилий ва сиёсий ишлар даражасини янада ошириш лозим бўлади. Район партия комитетлари, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари чорвачиликка партиявий таъсир ўтказиш юзасидан зарур чораларни кўришлари керак. Ҳар хил йиғилишлар сонини камайтириш, бўлар-бўлмасга раҳбарлар ва мутахассисларни чақириб улар вақтини олишга чек қўйилсин. Бунинг ўрнига қабул қилинган қарорлар ижроси устидан назоратни кучайтириш, далачилик ва чорвачиликдаги резервлардан тўлароқ фойдаланиш, партия, давлат, план ва меҳнат интизомига қатъий риоя қилиниши устида қайғуриш, ваъдасининг устидан чиқмаётган, план ва мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлай олмаётган раҳбарларга нисбатан талабчан бўлиш керак.

КПСС Марказий Комитетининг «Кустанай область Фёдоровский районидаги «Путь к коммунизму» колхози партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини бажариш юзасидан ишлари тўғрисида» қабул қилган қарори қишлоқ хўжалигига раҳбарлик даражасини оширишда партия ташкилотлари учун аниқ ва конкрет программадир. Бу ҳужжат барча қишлоқ коммунистлари учун муҳим қўлланма ҳисобланади. Агросаноат комплекси партия ташкилотлари олдида бу қарорнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида, биринчи навбатда фермаларда олиб борилаётган ишларни активлаштириш вазифалари турибди. Қўйилган вазифаларни бажармоқ учун коммунистлар масъулиятини, коллектив ўртасидаги уларнинг авангардлик ролини ошириш лозим бўлади.

Ҳозирги пайтда чорвачилик фермалари, бўлимлари ва фермаларда 2599 коммунист ва партия аъзолигига кандидат меҳнат қилмоқда, 194 та цех партия ташкилоти, 92 та партия группаси фаолият кўрсатмоқда.

Сўнгги икки йил давомида чорвадорлар ўртасида партиявий қатлам 1,6 процентга ўсиб, 15,3 процентни ташкил қилмоқда.

Лекин ҳали ҳам чорвачилик бўлинмаларига тўла партиявий таъсир ўтказиляпти деб бўлмайди. Чорвачиликдаги 601 та бўлим, ферма, бригаданинг 299 тасида қуйи партия звенолари бор холос.

Чорвадорлар ўртасида партиявий ядрони мустаҳкамлаш, бу соҳадаги илғор ходимларни партия сафига кўпроқ қабул қилишга бундан буён ҳам алоҳида эътибор бериш керак. Чорвачиликни ривожлантириш устидан таъсирчан партиявий назорат ўрнатиш, маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссиялар активлигини ошириш, улар ўз функцияларини тўла бажаришлари учун оғишмай иш олиб боришлари керак.

Чорвачиликни кескин ривожлантириш соҳасидаги вазифани муваффақиятли бажармоқ учун барча бўғинларда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга эътиборни қаратмоқ керак. Барча муваффақиятлар кадрларга боғлиқ эканлигини унутмаслигимиз зарур. Ҳар бир участкада сиёсий жиҳатдан етук, ташаббускор, янгиликни ҳис этувчи, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган кишилар бўлишига эришишимиз керак. Бу соҳада ҳали кўп ишлар бажарилиши лозим.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари чорвадор кадрлар ўрнини тўлдириб бориш ва улар малакасини ошириш масалалари билан мунтазам шуғулланишлари керак. Йигит ва қизларни қишлоқ хўжалиги бўйича олий ўқув юртлари ва техникумларга хўжалик стипендияси ҳисобидан кўпроқ юбориш, ёш мутахассисларнинг доимий ишлаб қолишлари устида қайғуриш ва улардан самарали фойдаланиш зарур.

Барча ахборот, оғзаки ва кўргазмали агитация воситалари кучини хўжалик юритиш, ишни намунали уюштириш соҳасидаги тажрибаларни қидириб топиш билан бирга фермаларда меҳнатни ташкил этишнинг энг мукобил усулларини тарғиб қилишга ҳам қаратиш керак.

Чорвадор коллективларнинг меҳнат активлигини ошириш, ишлаб чиқаришдаги улар ролини ўстириш, хўжасизликка, интизом ва тартибни бузишга қарши курашиш, халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларининг қатъий бажарилишини таъминлаш керак. Ҳар бир киши тўла қувват билан ишлаши учун, план ва топшириқларнинг бажарилишига, коллектив муваффақиятига муносиб ҳисса қўшиши учун зарур шароитлар яратиб бериш устида алоҳида қайғуриш лозим бўлади.

Бунинг учун социалистик мусобақанинг даъваткор кучидан тўлароқ фойдаланиш, уни ташкил этишда тўпланган бой тажрибаларни чуқурроқ ўрганиб, чорвадорлар ўртасида кенг ёйиш, мусобақанинг ошкоралигини таъминлашга ва натижаларни қиёслаб кўрсатишга, моддий ва маънавий рағбатлантириш ролини кучайтиришга алоҳида эътибор билан қараш керак. Сут соғувчилар, молбоқарлар, бузоқбоқарлар, чўпонлар — фермада хизмат қилаётган барча ходимлар ўртасида маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва таннархини арзонлаштириш, давлатга кўпроқ сут, гўшт, тухум етказиб бериш юзасидан мусобақани ҳар томонлама ривожлантириш зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорлари асосида халқ депутатлари Советлари, халқ контроли органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳам катта ишларни олиб боришлари лозим. Улар ферма ва комплекс ходимлари учун зарур маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароитларини яратиб беришга, савдо хизматини яхшилашга, одамлар кайфиятини кўтаришга, резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланишда чорвадорлар манфаатдорлигини оширишга даъват этилгандирлар.

Партия ташкилотлари, совет, хўжалик органлари яқин вақт ичида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми ва область партия комитетининг бугунги пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан бажарилиши лозим бўлган вазифаларни шаҳар, район партия комитетлари пленумларида, колхоз, совхоз, комплекс, корхона ва ташкилотларнинг очиқ партия йиғилишларида муҳокама қилишлари керак. Агросаноат комплекси барча участкаларида зарур тартиб ўрнатиш, белгиланган вазифаларни амалга оширишга тезкорлик билан киришиш керак.

Докладчи ўз сўзининг охирида область коммунистлари, барча меҳнаткашлари 1983 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини шараф билан бажариш, чорвачиликни тезкорлик билан янада ривожланишини таъминлаш, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар деб, КПСС Марказий Комитетини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини қатъий ишонтирди.

Доклад юзасидан музокаралар бошланди.

Сўз Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаровга** берилади.

— Республика пойтахти коммунистлари, барча меҳнаткашлари СССР Озиқ-овқат программасини бажаришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар, — деди у. — Юздан ортиқ корхона, ташкилотларнинг актив иштироки билан Калинин районида икки йил мобайнида чорвачилик комплексининг иккита навбати қуриб битказилди. Бу комплексда барча социал-маданий шароитлар муҳайёдир. Ҳозир учинчи навбат қурилиши ниҳоясига етяпти. Йил давомида биринчи навбатни реконструкция қилиш ва чўчқалар сонини 40 мингтага етказиш кўзда тутилмоқда.

Бўка районидаги «Кремль» совхози территориясида эса Фрунзе райони ташкилотлари 10 мингта чўчқа боқиладиган янги комплексни тез суръатлар билан қурмоқдалар. Қурилишда районнинг 32 та коллективи иштирок этяпти. Қисқа вақт ичида 1,5 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди, озуқа экинлари экиш учун 200 гектар ер тайёрлаб қўйилди.

Ҳамза райони мана шундай ҳашар йўли билан Паркент районида 2000 бош қорамол боқиладиган ёрдамчи хўжалик яратаяпти.

Сирдарё ва Жиззах областларининг Ховос ва Зомин районларида «Октябрь» ва «Чилонзор» ғаллачилик-чорвачилик совхозлари бунёд этиляпти. Ерларни ўзлаштиришда шаҳримизнинг 8 та райони корхоналари ва ташкилотлари иштирок этмоқда. Ҳар бир совхозда 40 минг бошдан чўчқа боқиладиган комплекслар яратилади, уларнинг ўз озуқа базалари бўлади.

Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини амалга ошириш, Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш юзасидан олиб бораётган тушунтириш ишлари ўз самараларини бермоқда. Шу боисдан ҳам ёрдамчи хўжаликлар сони йил сайин кенгайиб боряпти. Янги йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларда кўпгина коллективлар ўз ёрдамчи хўжаликларини яратишга аҳд қилганлар. Беш йиллик охирига бориб бундай хўжаликлар сони ҳозиргига қараганда 5 марта кўпаяди.

Шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети ишлаб чиққан комплекс тадбирларда 1985 йилга бориб ёрдамчи хўжаликларда гўшт етиштиришни 1982 йилга нисбатан 4,5 баробар, сут етиштиришни 1,5 баробар кўпайтириш кўзда тутилган.

Минбарда Бўка район партия комитетининг биринчи секретари **Т. И. Исломов**.

— Сўнгги уч йил мобайнида район хўжаликларида гўшт етиштириш 30 процент, сут етиштириш 11 процент, тухум 29 процент кўпайди, — деди у. — Подаларни кенгайтириш, чорва молларининг озуқа базасини мустаҳкамлаш йўлида катта ишлар қилинди. Бўкаликлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорларини бажара бориб, 1985 йилгача гўшт ва сут етиштиришни 1982 йилга нисбатан 1,5 баробар, тухум олишни эса 1,7 баробар кўпайтириш мажбуриятини қабул қилдилар. 1983 йилнинг ўзида тирик вазнда 2290 тонна гўшт етиштирилади. Бу ўтган йилдагига нисбатан 20 процент кўп демакдир. Бундан ташқари ўтган йилдагидан 15 процент кўп сут (12430 тонна), 41 процент кўп тухум етиштирилади. Беш йиллик охирига бориб сигирлар сони 5 минг 400 тага етади.

Ангрен керамика комбинати слесари **А. Ф. Нежинская** ёрдамчи хўжаликни ривожлантириш соҳасида қўлга киритилаётган ютуқлар тўғрисида гапирди. Корхона ёрдамчи хўжалигида ўтган йили моллар сони 117 тага, қўйлар эса 150 тага етди. Тирик вазнда 25 тонна гўшт етиштирилди, 30 тонна сут соғиб олинди.

Ёрдамчи хўжаликнинг моддий ва озуқа базасини мустаҳкамлаш йўлида маълум ишлар бажарилди. 100 бош қорамол сиғадиган молхона, 200 та қўй сиғадиган кошар қурилди. Фермалардаги ҳамма иш техника ёрдамида бажарилмоқда. Техника кучи билан ўтган йили янгидан 7 гектар ер ўзлаштирилди.

— Бу йил гўшт етиштиришни 20 процент, сут етиштиришни 15 процент, тухум олишни эса 20 процент кўпайтиришимиз керак, — деди Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари **З. Т. Махсумов**. — Бу анча мураккаб вазифадир. Уни амалга ошириш йўлида район партия ташкилоти барча чораларни кўрмоқда.

Докладда оққўрғонликлар шаънига айтилган танқидий мулоҳазалар ўринлидир. Биз бундан тўғри хулоса чиқариб оламиз. Биринчи навбатда чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга, суғориладиган ҳар бир гектар ер самарадорлигини оширишга, хўжаликларда махсус озуқа тайёрлаш бригадалари тузишга алоҳида эътибор берамиз.

Наслчилик ишларини, моллар зотини яхшилаш соҳасида ҳам бир қатор тадбирларни амалга оширамиз. Айни пайтда ёрдамчи хўжаликларни кенгайтириш юзасидан ҳам зарур чоралар кўрилади. Ҳозир 20 дан кўпроқ корхона ва ташкилотнинг ўз ёрдамчи хўжалиги бор. Бу 1980 йилдагига нисбатан 4 баробар кўпдир.

Чирчиқда дастлабки ёрдамчи хўжалик трансформатор заводи ҳузурида ташкил қилинган эди. Завод директори **Р. Саримсоқов** ёрдамчи хўжалик тузиш ва уни ривожлантириш бўйича тўпланган тажрибалар ҳақида сўзлаб берди. Бу йил ҳар бир ишловчи учун 25 килограммдан гўшт етиштириш кўзда тутиляпти.

Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз раиси **А. Абдухолиқов** чорвачиликни ривожлантириш йўлида олиб борилаётган ишлар тўғрисида гапирди.

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози директори **Т. Мелибоева** Озиқ-овқат программасини бажариш, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан кўрилаётган тадбирлар тўғрисида гапирди.

Янгиобод шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **К. М. Тимофеев** ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш, шахсий хўжаликларга кўмаклашиш, қишлоққа оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича тўпланган тажрибалар ҳақида гапирди.

Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхози комсомол-ёшлар бригадаси раҳбари **М. Шодмонхўжаева** ферма коллективининг қишловни соз ўтказиш йўлида кўрсатган фидокорлиги, чорва маҳсулотларини кўпайтириш йўлида амалга оширилаётган тадбирлар, туғилаётган янги ташаббуслар ҳақида гапирди.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди. Қарорда 1983—1985 йилларда чорвачилик ва озуқачиликни ривожлантириш, гўшт, сут, тухум етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан область, район агросаноат бирлашмалари ва область шаҳарлари тадбирлари маъқулланди.

Пленум ўз ишини тугатгандан сўнг 1982 йил социалистик мусобақаси илғорларига Тошкент область мукофоти лауреатлари нишонлари тантанали суръатда топширилди.

Лауреатлик нишонларини Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов топширди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШҚИЛОТИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

10 мартда Тошкент область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда комиссия раиси А. Н. Кудиновнинг 1983 йил дастлабки икки ойида партияга аъзолик бадаллари тўлашнинг аҳволини текшириш плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Мажлисда шунингдек, комиссия аъзолари З. Эсанова ва Ш. Қ. Гатаулиннинг ҳисоботлари ҳам тингланди.

ИНҚИЛОБНИНГ ОТАШИН КУЙЧИСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА ҲАМЗАХОНЛИК КУНЛАРИ

РЕВОЛЮЦИОНЕР ёзувчи, драматург, педагог ва жамоат арбоби бўлган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий фаолияти халққа, Ватанга беқиёс садоқат, большевиклар партиясига қизғин муҳаббат, меҳнаткашлар оммасининг душманларига нисбатан чексиз нафрат ҳамда контрреволюцияга қарши муросасиз курашга чақириқ сингари хусусиятлар билан характерланади.

Советлар ҳақидаги ленинча ғоялар, большевикларнинг улуғ миллий сиёсати Ҳамза ижодига қудратли ҳаётий куч, мақсад аниқлиги ва марксистик партиявийлик бахш этди. У ўзбеклар орасида биринчи бўлиб совет идеологиясининг оташин тарғиботчиси сифатида майдонга чиқди.

Ўзбек халқининг улуғ фарзанди Ҳ. Ҳ. Ниёзий ўзининг сермаҳсул ҳаёти ва фаолиятида Ўрта Осиё халқлари маданиятининг энг илғор вакиллари традицияларини давом эттирди.

Ҳ. Ҳ. Ниёзий меҳнатсеварлик, ғайратлилик, шижоаткорлик, ўз олдига қўйган мақсадга эришув йўлида саботлилик сингари фазилатларга эга эди. Бу фазилатлар унда ёшлигидан шакллана бошлаган эди. Худди шу пайтдан у бадиий адабиётнинг Навоий, Фузулий, Гёте, Пушкин, Лермонтов, Некрасов, Горький сингари буюк намоёндалари, шунингдек, ўз замондошлари бўлган Муқимий, Фурқат, Завқий каби шоирлар ижоди билан таниша бошлайди. Бу санъаткорлар ўз асарларида Ватанни, инсонни ва порлоқ келажакни куйлаган, эзилган меҳнаткашлар оммасининг ҳис-туйғуларини акс эттирган эдилар. Улар диний зулмга, схоластика хукмронлигига қарши, дунёвий билимлар ва улуғ рус халқининг прогрессив маданиятини ўрганиш учун кураш олиб бордилар. Ҳ. Ҳакимзода кескин синфий курашлар бораётган бир шароитда яшади ва революционер шоир сифатида шаклланди, катта тарихий воқеаларнинг актив иштирокчиси бўлди.

Ҳамзанинг революциягача бўлган фаолиятидаёқ эстетика масалаларида материалистик позицияда турганлиги ҳақида муҳим хулоса чиқариш мумкин. Унинг қатъий ишонч билан таъкидлашича, санъат асари санъаткорни қуршаган воқеликнинг инъикоси ҳисобланади. Демак, Ҳамза эстетиканинг бош масаласини ҳал қилишга материалистик ёндашади. Бу жиҳатдан шу нарса эътиборга лойиқки, Ҳамза диний-клерикал адабиёт вакилларига ва уларнинг н..иги дунёни мадҳ этишига қарши чиқиб, «Рамазон» радифли шеърида ўз замондошлари бўлган адибларга қарата шундай дейди:

Уйлама, ўлгунча ҳар
ким бу разолатда кетар,
Шоҳлар бир кун гадо, бир
кун гадо шаҳзоддир.

Ҳамзанинг революциягача бўлган эстетик қарашларида материалистик эстетиканинг халқчиллик, ғоявийлик, реализм, бадиий асарнинг жамият ҳаётидаги тарбиявий роли сингари масалаларни тўғри тушунганлигини пайқаймиз. Бундай қарашларни унинг шеърий, драматик асарларидан ва фаолиятидан топиш мумкин. Эзилган халқ ҳимоясига қўшилари экан, Ҳамзанинг «Янги саодат» романи қаҳрамони — ўқитувчининг тилидан шундай сўзлар айтилади: «Ўқимаган одамлар нақадар бой бўлса, ҳам, раҳмсиз ва инсофсиз бўлиб... ҳар кимнинг дилини оғритиб юрадилар. Мана, ҳозирда бойларнинг уйига кирсам, камбағаллигимдан ҳазар қилишиб, кўзларига итдан хароб кўринурман, ҳайдаб чиқармасалар ҳам, қовоқларини солиб, жеркиб турадилар. Алар назарида дунёда бойдан бўлак киши одам эмас».

Шуни таъкидлаш зарурки, бу даврда ҳали Ҳамзада синфий кураш тўғрисида аниқ тушунчалар шаклланмаган эди. У бировнинг қашшоқлигини, иккинчи одамнинг эса бойлигини кўради, лекин ўз дунёқарашининг чекланганлиги сабабли бунинг сабабини англаб етмайди. Шунга қарамай, унинг асарлари хусусан, «Янги саодат» романи Ўзбекистондаги революциягача бўлган адабиётнинг жиддий ҳодисаси ҳисобланади, чунки унда ўша пайтдаги заҳарли ҳаётнинг асослари кучли эҳтирос билан фош этилган эди.

Октябрь арафасидаги ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг шиддатли тараққиёси ҳамда ундаги синфларнинг мавқеи, Ўзбекистон меҳнаткашлари революцион онгининг ўсиши Ҳамзага ва унинг дунёқараши ривожига кучли туртки бўлди, яъни унинг атрофдаги қайноқ воқеликни яхшироқ идрок этишига йўл очди. Ҳамза маърифатпарвар демократлар позициясидан революцион демократлар йўлига ўтди. Шоир бой ва руҳонийлар халқни эксплуатация қилиши ва уни шилиб олишини, худди шулар унинг қашшоқлигининг бош сабаби эканлигини тушуна бошлайди. Ҳамза халқ қўшиқларидан иборат «Пушти гул» тўпламига кирган шеърларидан бирида бу ҳақда шундай деб ёзган эди: «Эшон иши бойни кутмоқ, ақча учун қўлин тутмоқ, парво қилмас бечоралар, тошу тупроқ чайнаса-да». «Туркистон устунлари» ҳисобланган бой ва уламоларни кинояли фош қилувчи бу сўзларда Ҳамзанинг санъатдаги ҳақиқий реализм ва синфийлик моҳиятини тушуна бошлаганлиги аниқ сезилади.

Ҳамза революцион-демократ сифатида 1917 йилги февраль революциясини қувонч билан қарши олади, лекин кўп ўтмай унинг моҳиятини англайди, чунки бу революция меҳнаткаш халққа ҳеч нима бермади. «Мен муҳаррир бўлиб ишлаган «Кенгаш» журналида «сўз эркинлиги» даврида мени ёзгани ва гапиргани қўймадилар. Эски ҳукумат мавжуд вақтда газеталар ва журналлар бир марта ўтказилса, менинг журналим фақат 15 кун ичида 4 марта цензура қилинди. Мен муҳаррирлик лавозимини ташлаб кетишга мажбур бўлдим». Албатта, Ҳамза бундай аҳволга кўника олмас эди. У мувaққат ҳукуматга ва унинг маҳаллий хизматкори бўлган буржуа миллатчиларига қарши кураш бошлайди.

Ҳамза ўзига хос жўшқин эҳтирос билан бу ҳукуматнинг мунофиқлигини фош этади. У шундай деб ёзган эди:

Шундай қолурми,
қолурми?
Ҳамон ваҳшатда
қолурму?
Нафс, шаҳват
қурбонлари,
Сизга ишониб бўлурму?
Қафасдан бўшаган
ҳаққуш
Қайтиб ўзини солурму?

В. И. Ленин раҳбарлигидаги Россия пролетариатининг кўп йиллик шиддатли кураши зафар билан якунланади. Революция эски дунёнинг чириган асосларини тугатди. Россиядаги эзилган халқларнинг бахтли келажаги сари йўл очди. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий Октябрнинг буюк ғалабасини қувонч билан кутиб олди ва унинг мустаҳкамланиши учун курашда актив қатнашди. Бу ғалабанинг жаҳоншумул аҳамиятини тушунган Ҳамза ўз халқини инқилобни ҳимоя қилиш ва уни қўллаб-қувватлашга чақирди. У ёш совет ҳокимияти тимсолида тинчлик, озодлик ва бахтли келажакнинг мустаҳкам таянчини кўради. Шу сабабли революционер-шоир бор овози билан мана бундай хитоб қилган эди:

Яша, Шўро, яша, Шўро,
Сен яшайдирган замон.
Ишчи ўғли, шуҳратингдан
Балқисин рўйи жаҳон.

Халқ бахти учун толмас курашчи бўлган Ҳамза революция ғалабасини зўр илҳом билан куйлади.

Ўзининг бутун кўп қиррали ижтимоий-адабий фаолияти билан контрреволюция кучларига қарши фаол жанг қилди. Бор кучини Улуғ Октябрь революциясини ва ёш Советлар ҳокимиятини мустаҳкамлашга бағишлади.

Республикамизда Ҳамза шеърияти кунларини ўтказиш анъанага айланиб бораётганлиги қувончли ҳодисадир. Айни кунларда Ўзбекистоннинг қишлоқ ва шаҳарларида ўтказилаётган ҳамзахонлик улуғ сўз санъаткори қолдирган адабий меросини янада чуқур ўрганиш ва тарғиб қилишда муҳим роль ўйнамоқда.

Ҳамид АБДУЛЛАЕВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

● **БЕКОБОД районидаги «Далварзин» совхозининг 4-бўлимида суғориш ишларини янада яхшилаш мақсадида бетон ариқлар ётқизиш бошлаб юборилди. «Ташводстрой»га қарашли 6-кўчма механизациялашган колонна ишчилари бу вазифани қисқа муддатлар ичида бажаришга сўз беришди. Шунинг учун объектда социалистик мусобақа авж олдирилди. Мусобақада экскаваторчи Энвер Асанов барчага ибрат бўлмоқда.**

СУРАТЛАРДА: (юқорида) Э. Асанов; (пастда) бетон ариқлар ётқизиш пайти. М. Қорабеков фотолари.

ИШЧИ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ДАРАХТ БИР ЖОЙДА КЎКАРАДИ

Мен мулоҳаза юритмоқчи бўлган мавзу янги эмас. Матбуотда бу ҳақда бир неча бор қизиқ ва фойдали фикр-мулоҳазалар баён этилган. Лекин, ўз коллективим мисолида яна шу масала хусусида тўхталиб ўтмоқчиман. Хусусан ишчининг ўз коллективи олдидаги масъулияти ҳақида.

Бирлашманинг ремонт-механика цехида кўпгина ўз ишининг усталари, тажрибали ветеранлар меҳнат қилади. Уларнинг кўпчилиги корхонага пойдевор қўйилгандан бери шу ерда фаолият кўрсатяптилар десам янглишмайман. Ўз қўллари билан айнан шу цехларда қудратли машиналарни, станокларни ўрнатганлар. Шундан бери барчага ибрат бўлиб, ишлаб чиқаришда илғорлик намуналарини кўрсатиб келишяпти. Уларнинг кўпчилиги ҳақли равишда орден ва медаллар билан тақдирланганлар. Лекин кейинги пайтларда ана шундай донгдор коллективда ўз касбини ҳам, коллективни ҳам ҳурмат қилмайдиган ношудлар пайдо бўлганлиги ачинарли бир ҳолдир.

...Алексей Соловьев цехга слесарь бўлиб ишга кирганига кўп бўлгани йўқ. Шу вақт ичида у меҳнатда қаҳрамонлик кўрсатиши керак эди ҳам демоқчи эмасман. Лекин, ана шу қисқа вақт ичида ҳушёрхонага тушишга ҳам, беш кун сурункасига ишга келмасликка улгургани ҳам киши ғашига тегади. Ёш слесарь Карим Мўминов ҳақида ҳам худди шу фикрни билдириш мумкин. Нега шундай, деган савол туғилиши мумкин. Балки ёшларнинг баркамол ўсиши, ўз малакасини ошириши учун цехда шароит йўқдир. Ундай эмас. Чунки, қисқа вақт ичида коллективда ҳурмат-эътибор қозониб, илғорлар сафидан ўрин олган ёшлар ҳам анчагина. Жумладан, Салават Ҳабибуллинни мисолга олайлик.

Цехимизга келганига беш йилдан ошди. Ўшанда бирор мутахассислиги ҳам, маълумоти ҳам йўқ эди. Лекин ишга чанқоқлиги сезилиб турарди. Бундайларга кимнинг ёрдам бергиси келмайди дейсиз. Ҳар ким қўлидан келганича кўмаклашди. У оз муддат ичида ўз касбининг устаси бўлиб етишди. Тиришқоқлиги туфайли ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда билимини оширди, олий маълумотли ҳам бўлди. Шу ернинг ўзида Коммунистик партия сафига ўтди. Яна бироз муддатдан сўнг цех мастери лавозимига кўтарилди. Бугун эса у коллективдаги энг ҳурматли кишилардан бири. Шундай экан, юқорида тилга олиб ўтилган кўнгилсиз кўринишларнинг сабаби нимада?

Яна маълум муддат ўтгач биз ветеранларнинг ўрнини корхонага келаётган янги ёш ишчилар босиши табиий. Шундай экан, цехнинг бугунги шуҳрати, мавқеини сақлаб қолиш учун аввало фақат шахсий топшириқларимизнинг ўсишига эмас, балки айнан ана шу ёшларнинг тажрибасини оширишга кўпроқ аҳамият беришимиз керак деб ҳисоблайман.

Муайян тартиббузарни маъмурий жазо қўллаб ишдан бўшатиб юборишдан осони йўқ. Лекин энг тўғри йўл шумикан? Асло. Мен билан бир сафда 20—30 йилдан бери айнан шу ерда ишлаб келаётган ветеранлар талайгина. Улар ҳамкорликда иш юритиб ёшлардан ўз тажрибаларини, маслаҳатларини дариғ тутмасалар кўнгилдагидек бўлар эди. Ана шундай қилинса москваликлар бошлаб берган ташаббуснинг асосий моҳияти — ишчилар қалбида топширилган вазифага сидқидилдан ёндошиш кайфиятини уйғотиш мумкин бўлади.

И. ЗИМИН,
Коммунистик меҳнат зарбдори, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси слесари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ТЕХНИКАНИ АВАЙЛАЙЛИК, УМРИНИ УЗАЙТИРАЙЛИК»

Газетамизнинг шу йил 29 январь сонида областимизнинг бир группа хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, механизаторларининг ана шу сарлавҳа билан эълон қилинган Мурожаатида «Госкомсельхозтехника» область бирлашмаси ишига ҳам жиддий эътирозлар билдирилган эди. Жумладан, «Сельхозтехника» органлари кўп ҳолларда ремонт ишларини сифатсиз бажараётганликлари оқибатида устахонадан келтирилган трактор ва бошқа механизмлар далага чиққач, оз муддат ўтмай яна бузилиб қолаётганлиги, бу ҳақдаги ҳақли сигналларга эътибор қилинмаётганлиги, «Госкомсельхозтехника» область бирлашмаси раҳбарлари қуруқ ваъдадан нарига ўтмаётганликлари танқид қилинган эди. Шундан сўнг газетанинг 22 февраль сонида босилган «Техникани шайлаб қўяйлик» сарлавҳали бош мақолада эса бу танқидий мулоҳазаларга эътиборсиз қараб, кўтарилган масалага бефарқ муносабатда бўлаётганликлари кўрсатилган эди.

Яқинда редакция «Госкомсельхозтехника» область бирлашмаси раиси В. Н. ХЕГАЙ имзоси билан ана шу масала юзасидан жавоб олди.

— «Ташоблсельхозтехника» президиуми аппарати ҳамда унга қарашли корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари, мутахассислар иштирокида, — дейилади бу хатда. — «Техникани авайлайлик, умрини узайтирайлик» мақоласи муҳокама этилди. Моддий-техника таъминоти, машина-трактор паркларидаги ремонт ишлари ва техник хизмат кўрсатиш ҳамда чорвачилик фермаларини техника билан жиҳозлаш соҳасидаги мавжуд нуқсонларни бартараф этишга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилди.

«Техникани авайлайлик, умрини узайтирайлик» мақоласида «Госкомсельхозтехника» бирлашмаларига қарашли ремонт корхоналарида ремонт ишларининг сифати қониқарсиз эканлиги ҳақли равишда танқид қилинган. Бир неча йилдан бери областда техника ремонти сифатини яхшилашга қаратилган конкрет иш олиб бориляпти. Ремонт корхоналари реконструкция қилинмоқда, янги техника ва илғор технология жорий этиляпти, ремонт ишларини ихтисослаштириш ва марказлаштириш кенгайиб боряпти. Маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилган ерда техника ремонти сифати сезиларли даражада яхшиланди.

Шуни ҳисобга олиб областда колхоз ва совхозларни техника билан таъминлашни янада яхшилаш, 1982—1985 йилларда тармоқ ташкилотлари ва корхоналарида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилаш юзасидан тадбирлар белгиланди. Бу тадбирларни Тошкент область партия комитети маъқуллади.

Бу йил учта ихтисослаштирилган ремонт корхоналарида маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилади. Шундай қилиб йил охирида мавжуд 20 та корхонанинг 7 тасида ана шу система қўлланиладиган бўлади. 1984 йилга бориб эса бу иш ниҳоясига етказилади.

Ҳозирги пайтда ихтисослаштирилган корхоналарда тайёр маҳсулотни қабул қилиб оладиган инспекция идораси жорий этилган. Меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш соҳасида катта иш қилиняпти. Буларнинг ҳаммаси пировард натижада тайёрланаётган маҳсулотнинг ҳамда ремонт ишлари сифатини яхшилашга қаратилгандир.

Айрим эҳтиёт қисмлар ва материалларнинг танқис бўлаётганлигига асосий сабаб — колхоз ва совхозлар ҳамда ремонт корхоналари билан мунтазам алоқада бўлиб, уларнинг эҳтиёжларини ўрганадиган таъминот хизматининг яхши ишламаётганлигидир. Шунинг оқибатида баъзи хўжаликларда бундай эҳтиёт қисмлар ва материаллар керагидан ортиқча тўпланиб қоляпти, бошқаларида эса етишмайди. Бундан ташқари эҳтиёт қисмлар ва материалларни тайёрлаб бераётган заводлар ҳам уларни ўз вақтида етказиб бермаяптилар.

Мақола эълон қилингандан сўнг область агросаноат бирлашмасининг механизациялаш ва электрлаштириш бўйича ишчи группаси районларга чиқиб, бевосита хўжаликларнинг мутахассислари билан биргаликда кўкламги дала ишларига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш ҳамда йиғим-терим техникаси ремонти учун зарур бўладиган эҳтиёт қисмлар ва материалларни аниқ белгилаб олдилар. Эндиликда хўжаликларнинг ана шу талаб ва эҳтиёжлари план асосида қондириб бориляпти. Чорвачилик фермалари ва комплексларидаги машина ҳамда механизмларни таъминлаш юзасидан ҳам худди ана шундай тадбир амалга оширилди.

1984 йилда етказиб берилиши лозим бўлган эҳтиёт қисмлар учун буюртма ҳар томонлама пухта тузилди. Бундан ташқари агросаноат комплексининг махсус группаси тузилиб, у техникани тайёрлаш ва самарали фойдаланиш учун зарур бўладиган нарсаларни ўрганиш, ўз вақтида етказиб бериш билан шуғулланмоқда.

Механизатор кадрларнинг малакасини ошириш ҳамда ишни икки сменада ташкил қилиш учун «Госкомсельхозтехника» кучи билан бу йил область хўжаликлари учун 3140 нафар механизатор тайёрланади. 5360 механизаторнинг малакаси оширилади. Ҳозир район бирлашмаларимиз бу ишни бажаришга киришдилар.

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК

СЕРУНУМ, ҚУЛАЙ

Марказий «Шелк» конструкторлик бюросида ишлаб чиқилган машина ипак қурти «туғилишини» енгиллатишда ёрдам берди. Унинг конструкцияси содда бўлиб пухта ишлайди. Транспортер лентасидаги махсус катакларга қўйилган пилла сурилиб бораётиб, чоғроқ бир бўлмага тушади. Бу ерда пластмасса қалпоқ остидаги айланувчи диск тиғ пилла учини кесади, сўнгра у бункерга тушади ва ғумбаги чиқарилади. Ғумбаклар махсус барокамераларга жойлаштирилиб, бу ерда капалаклар пайдо бўлади ва улар уруғ қўяди.

Табиат ипак қуртини пиллани юмшатадиган модда билан таъминлаган, аммо кейинги йилларда селекциячилар ипаги айниқса пишиқ зотларни чиқардиларки, бу нарса капалакнинг ёриб чиқишини қийинлаштиради. Пилла қурти уруғи заводларида пилла қўлда кесилади. Тошкентлик конструкторлар яратган машина эса шу жараённи беш баравар тезлатишга имкон берди. У бир соатда 5—6 килограмм пилла учини очади.

(ЎзТАГ мухбири).

Халқаро ҳаёт

ҚИЗИҚАРЛИ ВИСТАВКА

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Бельгия — СССР дўстлик ва ҳамкорлик жамияти биносида таниқли совет фотоустаси Александр Макаров асарларининг виставкаси ишлаб турибди. Асарларнинг асосий мавзуи — балетдир. М. Плисецкая, Н. Бессмертнова, Н. Павлова М. Лиепа сингари таниқли совет классик балети усталарининг кўпгина фотосуратлари виставкага қўйилган. А. Макаров асарлари виставкаси бундан аввал Швейцария, Италия, Япония ва бошқа мамлакатларда ташкил қилиниб, зўр муваффақият қозонган эди. А. Макаров — миллий ва халқаро экспозицияларнинг ўттизта мукофоти ва олий дипломлари лауреатидир.

МОСКВА—КОСМОС—ГАВАНА

Совет Иттифоқи ва Куба Республикаси пойтахтлари ўртасидаги космик алоқа линияси орқали илмий-техникавий ахборот юбориш юзасидан ўтказилган эксперимент муваффақиятли тугалланди. Маълумотлар айирбошлашнинг янги системаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг илмий ва техникавий ахборот халқаро маркази фондидан кубалик мутахассисларнинг кенг кўламда фойдаланишлари учун йўл очиб беради.

[ТАСС мухбири].

— Икки ой давом этадиган эксперимент ахборот айирбошлаш ва ҳисоблаш техникаси соҳасидаги йирик илмий-техникавий ютуқ бўлиб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигига қўшилган муҳим ҳиссадир, — деди илмий ва техникавий ахборот халқаро марказининг директори профессор Л. Сумароков янгиликни шарҳлаб. — Февраль ойининг биринчи ярмида бундай тажриба Москва — Космос — Владивосток трассасида ўтказилди. Ўшанда Узоқ шарқликлар мулоқот режимида йўлдош орқали ўзлари учун зарур бўлган ахборотларни тез олиб турдилар. Эндиликда маълумотлар тўпланадиган мазкур халқаро марказдан Куба мутахассислари фойдаланмоқдалар. Улар совет алоқа йўлдошидан, электрон ҳисоблаш машинасидан фойдаланиш туфайли Гаванадаги Дисплей экранида тез фурсатда Москвадан энергетика, қишлоқ хўжалиги соҳасида ўзларини қизиқтирган илмий — техникавий ахборотларни деярли бир вақтнинг ўзида олдилар. Иккала мамлакат фанлар академиялари иштирокида амалга оширилган дастлабки сеансларнинг натижалари яқин келажакда қардош мамлакат олимлари ва инженерлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг тўпланган маълумотларини мунтазам оператив равишда олиб турадилар.

КАМПУЧИЯГА ҚАРШИ ИҒВОГАРЛИКЛАР

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). Кампучиянинг СПК информация агентлиги хабар қилишича, 25 февралдан 3 мартгача Таиланд территориясидан полпотчиларнинг қуролли гуруҳлари ва Кхмер реакционерларининг бошқа тўдалари Кампучия Халқ Республикасининг чегара районларига суқилиб киришга кўп марта уриниб кўрдилар. Кампучия халқ революцион армиясининг чегарачилари бандитларга қатъий зарба бердилар, кўп миқдорда қурол-яроғ, ўқ-дори, ҳарбий аслаҳа-анжомларни ўлжа олдилар.

Худди шу вақт ичида, деб уқтиради агентлик, Таиланд авиацияси КХРнинг осмон чегарасини бир неча марта бузди, Таиланд ҳарбий денгиз кучларининг кемалари эса республиканинг территориал сувларига салкам 200 марта бостириб кирди.

ТЕЛЬ-АВИВНИНГ КИРДИКОРЛАРИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил босқинчилари ишғол қилинган Ливан ерларида оккупация режимини кучайтирмоқдалар. Байрут шаҳар чеккаларига туташ шарқий районларда Исроил танклари ва зирҳли машиналари иғвогарлик мақсадида ҳаракат қила бошлади. Пойтахтнинг жанубий чеккаларида Исроил танклари бир ҳафтадан бери «Гандур» кондитерлик фабрикасига кириладиган йўлни тўсиб турибди, бу эса шу корхонанинг иши тўхтаб қолишига олиб келди.

Босқинчилар мамлакат жанубида майор Ҳаддад сепаратчилари билан биргаликда маҳаллий аҳолидан сохта «миллий гвардия» отрядларини зўрлик билан тузишга ҳамон уринмоқдалар. Бундай отрядлар қишлоқларда босқинчиларнинг кўнглидагидек «тартиб» ўрнатиш учун исроилликлар ва ҳаддадчилар билан ҳамкорлик қилишлари керак экан. Қишлоқларнинг оқсоқолларига башарти аҳоли шундай отрядларга киришдан бош тортган тақдирда унга «миллий гвардия»ни пул билан таъминлаш учун солиқ солинажаги айтилди. Ҳозирдаёқ бир қанча қишлоқларда 1,5 мингдан 5 минг Ливан фунтигача миқдорда ана шундай тиланчилик бошланди. 25 қишлоқ оқсоқоли шу районда жойлашган БМТнинг Ливандаги муваққат кучлари қўмондонлигига мурожаат этиб, босқинчиларнинг ўзбошимчалигига қарши норозилик билдиришган.

Ватанпарварлар эса оккупация режимига қарши ҳамон мардона кураш олиб бормоқдалар. Исроилликларнинг ҳарбий патрулига фаластинлик қочоқларнинг Ливан жанубидаги Тир шаҳри яқинида жойлашган Рашидия лагери районидан ракеталар отилди. Босқинчилардан бир неча киши ўлдирилди ва ярадор қилинди.

Инглиз армияси ва полицияси томонидан ўтказилаётган тинтувлар, қамоққа олишлар, ўқ узишмалар, бомбаларнинг портлаши — Ольстер бугунги куни шундайдир. Бу ерда ҳалок бўлаётганлар ва жароҳатланганлар сони, портлатилган уйлар ва магазинлар ортиб боряпти. Суратда: Белфастда портлатилган уйлардан бири. ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● УЛАН-БАТОР. Дастлабки мелиораторлар Монголиянинг деҳқончилик ва чорвачилик хўжаликларига жўнаб кетдилар. Улар қишлоқ механизаторлари билан биргаликда далаларда ва яйловларда қор тўсиш юзасидан катта ҳажмдаги ишларни бажаришлари, қудуқлар ва суғориш пунктларини ремонт қилишлари, мелиоратив машина-механизмларни кўкламга тайёрлаб қўйишлари лозим.

● НЬЮ-ЙОРК. Америка жамоатчилигининг Майами-Бичда (Флорида штати) бўлиб ўтган митинги қатнашчилари Совет Иттифоқининг халқаро майдондаги принципиал ва изчил тинчликсевар йўлига юксак баҳо бердилар. Бу митинг «Ер юзида тинчлик учун!» деган шиор остида ўтди.

● МАНАГУА. Қўзғолончиларнинг «Венсеремос» радиостанцияси Фарабундо Марти номли миллий озодлик фронти ўтказган муваффақиятли жанговар операциялар ҳақида Сальвадордан хабар қилди.

Кейинги ҳафта ичида, деб уқтиради радиостанция, Морасан департаментида миллий озодлик фронти билан бўлган жанглар вақтида реакцион америкапараст режим қўшинларидан 350 дан кўпроқ солдат ўлдирилган ва ярадор қилинган. Қўзғолончилар қотиллардан 50 га яқин кишини асир олган.

● КОЛОМБО. Бу ердаги Америка элчихонаси биноси олдида Ҳинд океанида АҚШ ҳарбийларининг туришига қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари АҚШ ҳарбийлари Ҳинд океанида ўзининг асосий ҳарбий базасига айлантирган Диего—Гарсия оролидан Америка қўшинларининг дарҳол олиб чиқиб кетилишини талаб қилдилар. (ТАСС).

ПОМИДОРНИНГ ЯНГИ НАВИ

СЕРҲОСИЛ, ТЕЗПИШАР

● **ТОШКЕНТ областининг парникларида бу йил помидорнинг районлаштирилган «Прогрессив» деб аталган янги нави кўчатларини тайёрлашга киришилди. Бу навни Ўзбекистон сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтининг селекциячилари яратган.**

Янги нав Янгийўл давлат нав синаб кўриш участкасида муваффақиятли синовдан ўтди: помидорнинг шу нав кўчатлари ўтказилган майдоннинг ҳар гектаридан 755 центнер помидор йиғиштириб олинди. Бу эса стандарт навга нисбатан анча кўпдир. «Прогрессив» нав иссиққа бардошли бўлиши билан ажралиб туради. Унинг қисқа, ғуж шохлари ҳосилни механизмлар ёрдамида йиғиштириб олиш учун яхши мослашган.

(ЎзТАГ).

ЮРАК, СЕНСАН МЕНИНГ СОЗИМ...

УСМОН НОСИР ТУҒИЛГАН КУННИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

УНИ баъзи кишилар «табиатан шоир эди», баъзилар эса «туғма шоир», дер эдилар. Бу таъбирлар Усмон Носирнинг талантли ижодкор эканлигидан, унинг ўз асарларини китобхонларга манзур қила олганлигидан далолат берар эди.

Усмон Носир адабиётга жуда эрта кириб келди. Унинг бутун ижодий маҳсули: бешта шеърлар тўплами, икки достон, бир драматик асар ва рус ҳамда ғарб адабиётидан жуда кўп таржималардан иборат бўлиб, бу асарлар олти йил ичида, яъни шоир умрининг ўн тўққиз-йигирма беш ёши орасида яратилди.

Усмон Носир 1912 йилда Наманганда туғилиб, оилавий сабаб билан гўдаклигида Қўқонга келиб қолган эди. У бу ерда интернатда тарбияланди, сўнг ўрта мактабда ўқиди. Уни битириб, Қўқонда «Янги Фарғона» газетасида адабий ходим бўлиб ишлади. 30-йилларнинг бошида Усмон Носир Самарқанддаги педакадемия, ҳозирги СамДУнинг тил-адабиёт факультетига ўқишга кирди.

Усмон Носирнинг фақат 1937 йилга қадар бўлган ҳаёти ва ижоди бизга маълум, холос. У 1944 йилда вафот этган. Унинг асарлари 20-йилларнинг охири ва 30-йилларда матбуотда ва нашриётда тез-тез босилиб турди. Шоир номи бу даврда адабиёт аҳлига ва китобхонларга кенг танилган эди.

Усмон Носир социалистик ҳаётни шоирона ўрганиш билан бирга, ўз бадиий маҳоратини ҳам тинмай ошира борди. «Гейне билан ўртоқ тутинган, Лермонтовдан кўмак ўтинган» шоир ғарб адабиётини, рус ва бошқа қардош халқлар адабиётини чуқур ўрганди. Ёш шоир ўтмиш ва ҳозирги замон жаҳон поэзиясининг энг яхши анъаналарини замонавийлик позициясида туриб ўз ижодига сингдира борди. Унинг дастлабки ижодий парвози бўлган «Қуёш билан суҳбат» (1932 йил), социалистик қурилиш мотивлари янграган «Сафарбар сатрлар» (1932) ва «Тракторобод» (1933), янги туйғу ва орзулар билан яшаган шоирнинг ҳаяжонли ва қалб садоси бўлган «Юрак» (1935), Ватанга меҳр-муҳаббат бағишловчи «Меҳрим» (1936) каби тўпламлари Усмон Носир ижодининг камолотини кўрсатадиган босқичлар ва 30-йилларда унган шеъриятимиз боғининг ширин мевалари эди.

Усмон Носир лирик шеърлар билан бир қаторда «Норбўта» (1932), «Наҳшон» (1934) сингари лирик достонларнинг ҳам муаллифидир. Унинг поэтик таржима соҳасидаги маҳорати Пушкиннинг «Боғчасарой фонтани» ва Лермонтовнинг «Демон» поэмаларининг таржимасида намоён бўлди. 30-йилларнинг социал ҳодисалари унинг шеърларида комсомолча сезги, революцион руҳ ва ёқимли куй касб этди. Социалистик меҳнатнинг барча соҳаларида ўзини кўрсатган ҳар бир эркак ва аёлни шоир:

Илҳомимнинг париси сен,
равонлиги сен,
Фикрларнинг ўткирлиги,
айнлиги сен, —

деб атади. Шоир мана шу янги давр кишисининг қувноқ ҳаёти, интилиши, меҳнати ва муҳаббатидан илҳомланди.

Усмон Носир ўз ижодининг дастлабки босқичидаёқ ўз ғоявий позициясини аниқ белгилаб олган эди:

Кеч туғилдим,
аммо қола олмадим
Икки бўлак йўлнинг
аросатида.
Ҳар бир сўзим синфий,
фалсафий фард
Синфий онг ётади
фаросатимда, —

деган шоирнинг шеърлари кейинги йилларда янада ғоявий чуқурлик, донишмандлик, фалсафийлик, бадиий соддалик ва жўшқин лиризм билан бойиб борди. Бу шеърларнинг шакли ва мазмуни ҳам, ташбеҳи ва тасвири ҳам шоир ижодининг ўзига хос услубида лирик оҳанг кашф этди.

Усмон Носир лирик шоир сифатида танилди. Унинг лирикаси чуқур ҳиссиёт, нозик туйғу, интим кечинмалар билан суғорилиб юрак садоси бўлиб янгради ва меҳр ўти билан оловланди. Шунинг учун ҳам шоир сўнгги шеърлар тўпламини «Юрак» ва «Меҳрим» деб атади. Шу хилда унинг шеъри юрак бўлиб урди, юраги эса шеър бўлиб оқди.

Юрак, сенсан менинг
созим,
Тилимни найга жўр
этдинг.
Кўзимга ойни беркитдинг,
Юрак, сенсан ишқибозим.
Сенга тор келди бу
кўкрак, —
Севинчинг тошди
қирғоқдан.
Тилим чарчар, ажаб, гоҳи
Сени таржима қилмоқдан.

Усмон Носир ижодга ижтимоий бир ҳодиса, кишиларга эстетик завқ берадиган нозик фаолият ва тарбиявий қурол сифатида қаради. Ўз ижодини социалистик воқелик ва Ватан хизматига бағишлаган шоир ўз юрагига, ижодига шундай буйруқ берди:

Итоат эт!
Агар сендан
Ватан рози эмас
бўлса,
Ёрил! Чақмоққа
айлан сен,
Ёрил! Майли тамом
ўлсам!..

Бу ҳукмнома шоир ижодининг мундарижаси эди.

Усмон Носир ўз шеърларида ўтмишнинг мудҳиш кунларини қарғаб, бугуннинг қувноқ онларини олқишлади. Шоирнинг «Қизлар», «Исроил», «Тожихон», «Мен ҳам борман», «Монолог», «Ёшлик», «Волга-Волга», «Пил ва Рим», «Гулзор чаман» каби ажойиб шеърлари мана шу социал ҳаётнинг ифодаси эди.

Шоир шеърлар билан бир қаторда лирик достонлар ҳам яратди. Унинг «Норбўта», «Нахшон» достонларида революция ва гражданлар уруши давридаги ўзбек ва арман халқларининг душманларга қарши кураши ифодаланди. Усмон Носир драматург сифатида ҳам ижод қилиб, тўртта драма ҳам яратган эди. Жумладан студентлар ҳаётидан «Атлас» деган ажойиб драма ҳам ёзган эдиким, бу асар Ҳамза номидаги академик театримизда қўйилди...

Баргдек узилиб кетсам,
Унутмас мени боғим.
Ишимни ҳурмат қилур,
Гуллардан ҳайкал қурур.
Минг йиллардан кейин
ҳам
Унутмас мени боғим, —

дея куйлаган жўшқин шоирни халқимиз ҳеч қачон унутмайди.

Ўткир РАШИД,
филология фанлари кандидати, доцент.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Газетхонларнинг саволларига область касаба союзлари Советининг штатсиз ходими, «Тошкент ҳақиқати» консультация бюросининг аъзоси, юрист А. ҲАСАНОВ жавоб беради:

САВОЛ: биз қурилиш ташкилотида ишлаймиз. Яқинда бригада аъзоларимиздан бирига меҳнат интизомини бузганлиги учун ҳайфсан эълон қилинди. Беихтиёр интизомий жазо ва уни қўллаш тартиби билан қизиқиб қолдик...

А. АВЕЗОВ,
А. АБДУРАҲИМОВ,
ишчилар.

ЖАВОБ. СССР ва иттифоқдош республикалар меҳнат қонунлари асослари 56-моддаси ва Ўзбекистон ССР меҳнат қонунлари Кодексининг 158-моддасига асосан корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти меҳнат интизомини бузган ходимга турли интизомий жазолар беришга ҳақли. Жумладан, танбеҳ бериши, ҳайфсан ва қаттиқ ҳайфсан эълон қилиши мумкин.

Меҳнат интизомининг қай тариқа бузилишига қараб уч ой муддатгача маоши камроқ ишга ёки пастроқ мансабга кўчириш, ниҳоят ишдан бўшатиш ҳам мумкин. Меҳнат интизомини бир неча марта қўпол равишда бузганлиги учун ишдан бўшатиш чоралари ҳам қўлланади.

Бироқ, интизомий чора сифатида жарима, нафақа ундириш, малака разрядини пасайтириш, класс учун тўланадиган қўшимча нафақани камайтириш каби жазоларни қўллаш мутлақо мумкин эмас.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг халқ хўжалигида меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ва халқ хўжалигида кадрлар қўнимсизлигини қисқартириш тўғрисидаги кўрсатмаларида меҳнат интизомини қўпол равишда бузганларга нисбатан интизомий ва моддий таъсирни кучайтириш кераклиги таъкидлаб ўтилган. Шунга биноан уларга санаторий ва дам олиш уйларига имтиёзли йўлланмалар бермаслик, уй-жой рўйхатида кейинроққа ўтказиш, меҳнат отпускаси вақтини узайтириш ва бошқа шунга ўхшаш чоралар қўллаш тавсия этилган.

Прогул қилган ишчилар ва хизматчилар (шунингдек ишга маст ҳолда келганлар) эса узлуксиз иш стажи учун қўшимча отпуска берилишидан тўлиқ ёки қисман маҳрум этиладилар.

●

САВОЛ: биз 1982 йилнинг июнь ойида ҳарбий хизматдан қайтиб август ойида ишга кирдик. Айтингчи, ҳарбий хизматимиз иш стажига кириб, корхона бизга тайёрлов курсига кириш учун йўлланма бера оладими?

О. ХОЛМАТОВ,
К. ВАЛИЕВ,

Тошкент трактор заводи ишчилари.

ЖАВОБ: СССР Министрлар Советининг кўрсатмасига мувофиқ олий ўқув юртлари ва техникумларга йўлланма билан ўқишга кириш учун тайёргарлик кўрган, қобилиятли, практик иш стажи икки йилдан кам бўлмаган илғор ишчи ва хизматчилар юборилади.

●

САВОЛ: мен кўп йилдан бери заводда ишладим. Ҳозир пенсионерман. Узоқ йил нуқсонсиз ишлаб келган ишчига меҳнат ветерани унвони берилиши мумкинми?

М. САЛАХУТДИНОВ,
пенсионер.

ЖАВОБ: «Меҳнат ветерани» медали СССР Олий Совети Президиумининг қарорига мувофиқ 1974 йилда таъсис этилган. У узоқ йиллар давомида илмий соҳада, саноат, соғлиқни сақлаш, давлат ва жамоат ташкилотларида сидқидилдан меҳнат қилган ходимларга берилади. «Меҳнат ветерани» медали улар ишлаётган ёки ишлаган коллективларида Республика Олий Совети Президиуми номидан тантанали равишда топширилади.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
18 МАРТДАН БОШЛАБ
ЯНГИ ПРОГРАММА
«ШОУ» ЭЛЕКТРОН-ИЛЛЮЗИОНЛИ МАНЗАРА»
(икки бўлимда)
РАҲБАР—ОЛЕГ СОКОЛ.
МАСХАРАБОЗЛАР: ЮРИЙ ЛИСЕНКО, ЛЕОН ДУДОНИТЬ, ФЕЛИКС КИРИЛЛОВСКИЙЛАР доимо манежда.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.
КАССА СОАТ 10.00 дан 20.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.
Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.30 да бошланади.
44-35-91 телефон номери бўйича справкалар олишингиз мумкин.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ
Турист
БИРИНЧИ МАРТА
замонавий ҳаво лайнерларида
26 МАРТ КУНИ
КИЕВГА ВА ХИВАГА
БИР КУНЛИК САЁҲАТ УЮШТИРАДИ.
КИЕВга саёҳат учун путёвка баҳоси — тахминан 115 сўм.
ХИВАга бир кунлик саёҳат учун путёвка баҳоси 38 сўм.
Путёвка баҳосига самолётда бориш ва келиш, экскурсия хизмати, овқатланиш ҳақи киради.
Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги ташкилотлар раҳбарларидан коллектив заявкалар қабул қилинади.
Мурожаат учун адрес: 700078, Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй. Телефонлар: 39-13-38, 39-13-59.

196-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚЎШИМЧА
ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон техника заводи учун қуйидаги ихтисослар бўйича мутахассислар тайёрлайди:

ярим ўтказгичли приборларни йиғувчилар, электрон техника қисмлари ва приборларининг синовчилари, электрон техника қисмлари ва приборлари контролери, радиоаппаратуралари ва приборларининг монтажчиси ҳамда созловчилари, технология ускуналарини созловчилар, синов ускуналари созловчи-монтажчилари, токарлар, фрезерчилар, электр пайвандчилар, асбобсоз-слесарлар, дурадгорлар.

Билим юртига 8—10 синф маълумотига эга бўлган, Тошкент шаҳрида ва унинг атрофида яшовчи йигит-қизлар қабул қилинади.

8-синф маълумотига эга бўлганлар учун ўқиш муддати — 3 йил, 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун— 6 ой.

Радиоаппаратуралар ва приборларнинг монтажчиси ва созловчиси ихтисосига қабул қилинган 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган ўқувчиларга 30 сўм миқдорида стипендия, технология ускуналари созловчиси мутахассислигидаги ўқувчиларга эса 72 сўм стипендия берилади, 8-синф маълумоти билан қабул қилинганлар тўлиқсиз давлат таъминотида бўладилар ва ўрта маълумот оладилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамма ўқувчилар иш ҳақининг 33 процентини оладилар. Ўқиш вақти иш стажига ҳисобланади.

Қабул комиссияси билим юрти базасида, В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон техника заводининг кадрлар бўлимида ҳар куни ишлайди.

Машғулотлар группаларнинг комплектланишига қараб бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Ленин райони, Весна кўчаси, 17-уй (1, 5, 26 трамвайлар ва 106-автобуснинг «Фоменко» бекати).

ХАЛҚАРО КОНКУРС ҒОЛИБИ

ЎН ТЎРТ ЁШИДА ЛАУРЕАТ

ТОШКЕНТЛИК ўқувчи Алёша Султоновнинг довруғи республикамиз оша Иттифоқимизга, сўнгра бутун дунёга ёйилди. У «Консертино-Прага—82» халқаро радио конкурсининг лауреати бўлди.

Ёш пианиночи интернационал совет оиласида вояга етмоқда. Унинг онаси Наталья Михайловна Погорелова — рус, отаси Файзулҳақ Абдулҳақович Султонов — ўзбек. Ҳар иккиси ҳам санъаткор: онаси — скрипкачи, отаси эса виолончелчи. Ана шунинг учун ҳам уларнинг фарзандларида музикага бўлган ихлос жуда эрта уйғонди. Ёш Алёша ота ва онаси машқ қилганида уларнинг ёнидан узоққа кетмас, ўзича у ҳам нималарнидир чалишга уриниб кўрарди. Кўп ўтмай Алёша ота ва онаси ёрдамида бир қатор куйларни мустақил чаладиган бўлди. В. Успенский номидаги республика ўрта махсус музика мактабида ўқишининг дастлабки пайтидаёқ А. Султонов тенгқурларидан ўзига хос истеъдоди билан ажралиб турарди. У учинчи синфдалигида бир умр эсда қоладиган воқеа юз берди: Алёша Ўзбекистон ССР халқ артисти, профессор Зоҳид Ҳақназаров дирижёрлик қилган симфоник оркестр билан бирга саҳнага чиқди. Ўшанда у Л. Бетховеннинг биринчи фортепьяно концертини ижро этган эди. Орадан икки йил ўтгач, ёш Алёша Киев камер оркестри таклифига биноан Украина пойтахтида концерт берди. Моцартнинг асарларини ижро этган А. Султоновнинг маҳоратига томошабинлар жуда юқори баҳо беришди.

Ёш санъаткор ўз репертуарини тобора бойитиб борди. Ўтган йили Тошкентда польшалик машҳур дирижёр Богуслав Мадде бошқарган оркестр составида қатнашди. Ёш Алёша Ватанимиз пойтахтидаги Союзлар уйининг колонна зали саҳнасида ҳам икки марта концерт беришга муяссар бўлди.

14 ёшли пианиночининг репертуаридан Бетховен, Шопен, Сметан каби бир қатор чет эл ва совет музикаси классикларининг, шунингдек, ҳозирги замон композиторларининг қатор асарлари ўрин олган.

Ҳаммадан ҳам Алёша Султонов учун ўтган йили Прагада ўтказилган халқаро радио конкурси катта шуҳрат келтирди. У лауреатлик шарафига муяссар бўлди.

Ў. ШАРОПОВ.

Суратларда: Алёша Султонов концерт пайтида. (пастда) ёш санъаткор математика ўқитувчиси Н. Гранаткина билан.

В. ДУБРОВСКИЙ фотолари.

Ҳар тўғрида

СИР ОЧИЛДИ

Италия полицияси магазин ва банкларни талашда иштирок этган 59 ёшли Жиованни Бонацинга деган кимсани қамоққа олди. Бонацинга банк ва магазинларни бандитлар ҳужумидан сақлаш бюросида хизмат қилган ва хизмат вазифасини аъло даражада бажариб келган. Маълум бўлишича унинг бу ердан оладиган маоши хамир учидан патир бўлган, холос. Асосий даромади ўзи ва хизматдошларининг қуролини вақтинча бериб туриш ҳисобига бўлган. Ана шу ҳолда берилган тўппончалардан бири полиция қўлига тушиб қолди-ю, сир очилиб кетди.

ПЕШОНА ЭКАН

Нью-йорклик бир сўққабош қўшниси қирқ ёшлардаги Рита исмли сотувчи аёлнинг ҳар ой почта орқали 3000 доллардан пул олиб туришидан хабардор бўлиб қолди. Сўққабош қизиқиб билсаки, унинг жуда инжиқ бадавлат қариндоши бўлиб, вафотидан сўнг ҳар ой шу тарика пул юборилишини васият қилиб кетган эмиш. Сўққабош эс-хушини йўқотиб қўшнисининг атрофида парвона бўлди ва ниҳоят қалбини «забт» этди.

Келин бола тўйдан кейин ўзига эътиборни тортиш мақсадида ҳар ой ўзига ўзи 3000 доллар юбориб турганини ва бор йўқ бойлиги ҳам шу эканлигини айтишга мажбур бўлди.

Куёв бу гапни эшитди-ю оёғини қўлига олиб ажрим учун судга югурди. Буни қарангки, суд «аёл эрга тегиш учун истаган усулдан фойдаланиши мумкин» деган қарор чиқарди.

МАРКАЗИЙ
«ПАХТАКОР»
СТАДИОНИДА
12 МАРТ СОАТ 17.00 да
СССР кубоги учун
«ДИНАМО» (Москва) —
«ШАХТЁР» (Донецк)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Қадрдоним пойтахтим». Телевизион ҳужжатли фильм. 10.40 — «Ҳайвонот оламида». 11.40 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси рус халқ чолғулари академик оркестрининг концерти. 12.30 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Халқаро конкурс лауреати К. Оганян чалади. (Фортепьяно). 16.40 — «Шахмат мактаби». 17.10 — Мордова АССР «Умарина» Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 17.50 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Қора товуқ». «Сирли қутича». Мультфильмлар. 18.50 — «Сафимизда биронта ҳам қолоқ бўлмасин». 19.00 — «Хотира» телевизион очерк. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Баҳор тароналари». 20.05 — «Макс Линдер компаниясида». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. 1-танаффусда — «Дунё воқеалари». 2-танаффусда ва кўрсатув тугагач фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати.

МТ II. 9.00 — «Эрталабки гимнастика». 9.15 — «Зинапоясиз нарвон». Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 13.35 — Инглиз тили. 11.05 — Астрономия. 11.35 ва 12.35 — Тарих. 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.05 — Умумий биология. 14.05 — И. Бабель асарлари саҳифаларида. 15.00 — «Нон сабоқлари». Телеочерк. 15.45 — С. Прокофьев. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50— «Кўклам қалдирғочлари». Сувга сакраш бўйича халқаро мусобақалар. 19.20 — «Қишлоқдан қишлоққача». Ҳужжатли фильм. 19.40 — «Саёҳатчилар клуби». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Сиз бунга қодирсиз». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ассоль». 23.15 — «Жонли хотира». Ҳужжатли фильм.

Ўз ТВ I. 11.30 — География. 12.00 — «Олмос қирраларининг ижодкорлари». Ҳужжатли телефильм. 12.30 — Биология. 15.00 — Футбол бўйича халқаро ўсмирлар турнири. 17.00— «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма. 18.00 — «Қувноқлар даврасида». 18.30 — «Ўзбектелефильм»: муаммолар ва изланишлар». 19.15 — «Инсон меҳнати билан гўзал». Телеочерк. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телевизион новеллалар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30— «Время». 22.05 —«Дунё воқеалари». 22.35 — «Эртага — премьера». 23.45 — Янгиликлар.

Ўз ТВ II. 18.15 — Инглиз тили. 18.45 — Физика. 19.45 — «Заводга икки йўлланма». Ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 —Она тили. 20.50 «Яшил майсада оқ копток». Ҳужжатли фильм. 21.00 — «Китоб — дўстларимиз». 21.30 — МТ II.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/III да **Икки дил достони**, 12/III да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/III да **Юрак операцияси**, 12/III да **Нодирабегим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/III да **Лайли ва Мажнун**, 12/III да **Гулсара.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Арараш ҳайвонлар группаси» аттракционининг хайрлашув гастроллари (11/III да 19.30 да, 12/III да 16.00 ва 19.30).

КОРХОНАДА КИНОЛЕКТОРИЙЛАР

КАБЕЛЧИЛАР маданият саройи «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг асосий цехлари ва бўлимларида фан-техника мавзуидаги 10 та кинолекторийни уюштирди. Фильмлар ва ҳар бир сеанс олдидан мутахассисларнинг суҳбатлари ишчи ва инженерлар у ёки бу группасининг профессионал қизиқишларини ҳисобга олган ҳолда ўтказилмоқда. Чунончи, план — экономика бўлимининг ходимлари учун «Экономика, ишлаб чиқариш, инсон» лекторийси очилган; цехларда мамлакатнинг турдош корхоналарида орттирилган илғор тажриба тўғрисида ҳикоя қилувчиленталар намойиш этилмоқда. Лекторийларда кўрсатиш учун ҳужжатли ленталарни суратга олаётган завод кинохаваскорлари маданият саройи ходимларининг яхши ёрдамчилари бўлиб қолдилар.

Кабельчилар маданият саройи фан-техника билимларини кино орқали пропаганда қилиш республика кўригининг ғолиби бўлди.

(ЎзТАГ).

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ҒАЛАБАЛИК БОКСЧИЛАРНИНГ ҒАЛАБАСИ

Бошқирдистон АССРнинг Стерлитамак шаҳрида бокс бўйича А. Гайдар хотирасига бағишланган Бутуниттифоқ турнири бўлиб ўтди. Бу «чарм қўлқоп» мусобақасида Ленинград, Магнитогорск, Челябинск, Тошкент ва Уфа шаҳарларидан республика терма командаларига аъзо бўлган спортчилар иштирок этдилар.

Шуниси қувончлики, ғолиблик шоҳсупасига кўтарилган боксчилар сафида Н. Островский номидаги 41-ўрта мактаб ўқувчиси Марат Йўлдошев ҳам бор. У ўз вазни бўйича турнир ғолиблари сафидан муносиб ўрин олди. Шунингдек, 11-ўрта мактаб ўқувчиси Дима Дертунов ва 18-ўрта мактаб ўқувчиси Асилбек Нуралиевлар ҳам ўз вазнлари бўйича фахрли учинчи ўринни эгалладилар.

Қишлоқ спортчиларининг Бутуниттифоқ турниридаги бу катта муваффақиятларида уларнинг моҳир тренерлари — Пётр Ли ва Михаил Хегайларнинг хизматлари ҳам каттадир.

Н. ЎТЕГЕНОВ,
Ғалаба райони.

ФУТБОЛ

● ТОШКЕНТ шаҳри ва пойтахт области стадионларида ўтказилаётган ўсмирлар ўртасида XIII халқаро футбол турнири бугун ниҳоясига етади. Ўзбекистон футболчилари сўнгги турда РСФСР командасига 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйиб, ўз группаларида иккинчи ўринни олишди. Саралаш учрашувларининг сўнгги турида қуйидаги натижалар қайд этилди: СССР —I — ГДР —1:1, Швеция — Украина — 2:0, СССР-2 — Болгария —0:2.

Бугун «Пахтакор» стадионида СССРнинг биринчи терма командаси билан РСФСР футболчилари ўртасида финал ўйин бўлади. «Қибрай» стадионида эса Ўзбекистон — Швеция командалари учинчи ўрин учун давогарлик қилишади.

ВОЛЕЙБОЛ

● «ДИНАМО» волейболчилари Рига шаҳрида учта ўйин ўтказиб иккитасида устун келишди, биттасини ютқазишди. Спортчиларимиз майдон эгаларини 3:1, Одинцованинг «Искра» коллективини 3:2 ҳисобида енгишди, «Радиотехник»ка 0:3 ҳисобида ютқазишди. Тошкентликлар чемпионатнинг қолган уч ўйинини Ленинградда майдон эгалари, МВТУ, «Кураппаратура» билан ўтказишади.

ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ

● «ПОЛИТОТДЕЛ» қизлари Ленинградда ўтказилаётган Бутуниттифоқ турнирида пешқадамлик қилишмоқда. Областимиз вакиллари Горькийнинг ТТУ хоккейчиларини 1:0, андижонлик қизларни 2:0, Балтика коллективини 2:0 ҳисобида енгиб, «Таурас» билан 0:0 ҳисобида дуранг ўйнашди. Хоккейчи қизларимиз сўнгги турда Бориспольнинг «Колос» коллективи билан учрашадилар.

БАДИИЙ ГИМНАСТИКА

● «ЁШ КУЧ» вакили, тошкентлик Марина Николаева Тбилиси шаҳрида бадиий гимнастика бўйича қизлар ўртасида СССР биринчилигида қатнашиб, мастерлар программаси бахсида биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди. 14 команда иштирок этган бу мусобақада республикамиз қизлари олтинчи бўлишди.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: катлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия гурмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 01845. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти; Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1558. 14